

Izdaja: Tekstilna industrija Tiskanina-Inteks, Kranj — Odg. ured.: P. Gunčar — Ured. odb.: Anton Miklavčič, Viljem Zirkelbach, Boris Pertot, Ivan Mauser, Anica Lokar, Tine Rojina, Ivo Jereb, inž. Franc Indihar, Vlado Mohorič, Martin Hajdinjak, Stane Primožič — Telefon: 2882-84 — Riše: M. Kelbel — Tisk: CP »Gorenjski tisk«, Kranj
LETO V. 25. JANUAR 1962 ST. 1

LIST TEKSTILNE INDUSTRIJE TISKANINA-INTEKS KRANJ

INVESTICIJSKI PROGRAM PODJETJA ZA LETO 1962

Podjetje izvaja zelo obsežne obnovitve in dopolnitve osnovnih obratov in energetskih naprav, ki zahtevajo dokaj visoke investicije tudi v letošnjem letu, in sicer:

1. Investiranje gospodarskega značaja:	v 1000 din
a) Zgradbe in ostali grad. objekti	124.000
b) Oprema in inventar	796.000
c) Razni ostali invest. stroški	5.000
2. Investiranje v družbeni standard:	
a) Stanovanjska izgradnja	307.000
b) Počitniški domovi	12.000
c) Razni ostali stroški	8.000

SKUPAJ 1.252.000

Investiranje gospodarskega značaja predstavlja večidel prvo etapo postopnega avtomatiziranja obrata tkalnice in odpravo proizvodnih grl v obratih predilnica in oplemenitilnica. Odveč bi bilo dokazovati, da so te investicije skrajno po-

trebne ter upravičene, saj bi bilo podjetje v nasprotnem primeru obsojeno na počasno, vendar zanesljivo propadanje, ker pač ne bi bilo sposobno uspešno tekmovati z ostalimi tekstilnimi podjetji v državi.

Investiranje v družbeni standard obsega večinoma stanovanjske gradnje in to: družinska stanovanja in prvo etapo gradnje samske doma v Stražišču, katerega kapaciteta bo okoli 200 ljudi. Posebno pomembno je, da bo imel ta dom veliko restavracijo, v kateri se bodo lahko hranili tudi ostali delavci tega naselja, in pa večje otroško zavetišče, ki bo razbremenilo marsikatero družino oziroma ji bo odvzelo sedanje skrbi in probleme v zvezi z nevarovanimi otroci v času, ko so na delu.

Del investicij je namenjen tudi za povečanje počitniških domov kar bo omogočilo še večjemu številu članov preživeti svoj oddih na morju.

Cepprav so trenutno gospodarske investicije za podjetje in za njegovo nadaljnje poslovanje najpomembnejše, pa podjetje vzporedno vestno skrbi tudi za počutje svojih delavcev in za izboljšanje njihovega življenjskega standarda, kar dokazujejo navedene tovrstne investicije.

Za uresničitev tega programa investiranja ima podjetje približno 50% svojih sredstev iz lastnih skladov, za pokritje preostale polovice pa bo najelo potrebne kredite, o katerih se že dogovarja z odgovarjajočimi kreditnimi ustanovami.

Pišite nam, kaj želite?

Uredniški odbor si nenehno prizadeva, da bi postal naš list še bolj pester in zanimiv, še bolj poučen in koristen. Seveda pa tak list ne more obsegati samo strokovnih, gospodarskih in političnih člankov, temveč je skoraj nujno, da so v njem zajeta leposlovna dela, kaj za zabavo in razvedrilo, razne novice itd., ker je vse to za člana skupnosti enako važno kot politika, strokovna stran in gospodarstvo. Včasih si človek zaželi tega, včasih zopet kaj drugega.

Že pred letom dni smo hoteli začeti objavljati tudi kak roman v nadaljevanju, vendar takrat to ni bilo izvedljivo, ker je list izhajal mesečno in samo na osmih straneh pa ni bilo dovolj prostora še za roman. Le-ta bi namreč moral obsegati (v eni številki) vsaj eno stran. Upamo, da vam bomo sedaj kmalu lahko ustregli, saj imamo že nekaj predlogov, ne vemo pa, če boste zadovoljni. Nekoga namreč zanima bolj detektivka, drugega ljubezenska zgodba, tretjega morda dobra kavbojka itd. V našem listu bomo začeli objavljati verjetno detektivsko zgodbo, če pa vam ne bo ugajala, ali pa če si večina želi kaj drugega, potem nas o tem obvestite, da vam bomo lahko ustregli vsaj pozneje. Zgodba bo tudi ilustrirana, edina slaba stran romana v nadaljevanju pa je, da boste na nadaljevanje morali čakati cele tri tedne.

Urednik

KAKO BOMO V PRIHODNJE KUPOVALI TEKSTILNO BLAGO

Pred kratkim je izšla uredba o označevanju, zaznamovanju in pakiranju tekstilnih izdelkov. Ta uredba je dopolnilo nekaterih določil še veljavnih jugoslovanskih standardov za tekstilne izdelke, njen glavni smoter pa je, da bodo potrošniki pri nakupu tekstilnih izdelkov vedeli, kaj kupujejo in kako naj z blagom ravnajo.

Že od 1. januarja 1962 dalje morajo tekstilna podjetja dobavljati trgovini svoje izdelke opremljene tako, kot zahteva uredba. Novi način opremljanja zahteva od podjetij razmeroma veliko dodatno breme, ki pa bo brez pomena, če tudi potrošniki sami ne bodo poznali določil oziroma pravice, ki jim jih daje uredba.

Ze sedanji jugoslovanski standardi določajo, da mora biti na tekstilnem izdelku etiketa z osnovnimi podatki o vrsti in lastnosti izdelka. Nova uredba te podatke razširja in dodaja še navodila o vzdrževanju, to je pranju, likanju in čiščenju tkanine.

Ob nakupu bo v prihodnje potrošnik najprej pogledal etiketo. Pri tem bo zvedel predvsem osnovne podatke o širini, teži in datumu proizvodnje; ti podatki ga verjetno ne bodo preveč zanimali. Potrošnika bo bolj zanimalo iz kakšne snovi je izdelek. Na etiketi bo videl točno, kakšna je sestava mešanice surovin, kar je posebno važno pri izdelkih, ki so izdelani iz mešanice naravnih in umetnih vlaken. Različni odstotki mešanice vplivajo na kakovost izdelka, na njegovo vzdrževanje in ceno. Primer: v prihodnje se ne bi smelo več zgoditi, da kupi potrošnik »čisto volneno tkanino«, v resnici pa dobi blago, v katerem je na primer le 60 odstotkov volne. Drug važen podatek na etiketi je podatek skrčenja. Jugoslovanski standard predpisuje največja skrčenja za posamezne vrste tkanin. Tako na primer velja za bombažne tkanine največje skrčenje po osnovi sedem odstotkov, po votku pa 4 odstotke.

Novost je uvedba simbolov za označevanje načina pranja, likanja in čiščenja. Simbol za pranje je obris kadi, za likanje osnovna oblika navadnega likalnika, za čiščenje pa krog, v katerem je ena od črk: A, P ali F. Na vsaki etiketi bodo v prihodnje torej ti trije simboli, v njih pa navedena najvišja temperatura, pri kateri se sme izdelek prati ali likati oziroma črka, ki pove, s katerimi kemičnimi sredstvi se sme izdelek čistiti. Seveda bo na vsaki etiketi tudi napisano, katera pralna sredstva smemo uporabiti pri navedenih temperaturah — oziroma katera kemična sredstva uporabimo za posamezno črko v krogu, ki označuje kemično čiščenje. Če kateri od teh podatkov

ne bo primeren za neko tkanino, bo ustrezen simbol prečrtan.

Uvedba označevanja in vzdrževanja bo verjetno najbolj zanimal problem, saj se tu križajo tehnološki postopki v tekstilnih tovarnah, industrija pralnih sredstev in nepoučenost potrošnikov. — Prav gotovo bo morala razen tekstilne industrije tudi industrija pralnih sredstev svojim izdelkom prilagati natančna navodila, zlasti takim, ki so zaradi posebnih sestavin namenjena izključno za pranje ene vrste tkanin (na primer sredstva za pranje izključno belih tkanin). Naposled je tu še potrošnik, ki je lahko bolj ali manj poučen. Tisk, radio, TV in druge ustanove imajo pri tem široko področje udejstvovanja. Ta-

ko je na primer Zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani izdal brošuro inž. V. Lindtnerja o vrstah in negi tekstila, v kateri se srečamo prav s simboli, ki bodo od začetka tega leta dalje tudi na vseh etiketah. Le tako ne bo več tako pogostih reklamacij, ko potrošnik uporabi napačno pralno sredstvo ali ga rabi nepravilno, pa okvaro izdelka pripíše tovarni.

Jugoslovanski standard določa tudi, da morajo biti vidne napake, seveda take, ki bistveno ne prizadenejo kakovosti izdelka, vidno označene na robu tkanine. Za tako napako prejme trgovina od tovarne bonifikacijo, nekaj blaga več, kot pa ga plača. Zato mora (Nadaljevanje na 4. strani)

Moda 1962

Kot v prejšnjih letih je bila tudi letošnja prireditev zelo lepa, uspela in dosti obsežnejša kot poprej. Novost je bila predvsem ta, da niso bili razstavljeni le izdelki raznih tekstilnih podjetij, galanterije, itd. temveč, da so prvič bili razstavljeni tudi tekstilni stroji. Kdor si je sejem ogledal, je zagotovo prišel na svoj račun, saj je bil zares pester, zanimiv in obsežen.

Razumljivo je, da je bila v sklopu sejma tudi modna revija ali bolje rečeno revija tekstila. Med drugimi podjetji je sodelovalo tudi naše, in sicer s sedmimi modeli, ki so bili zelo lično izdelani, ki pa vendar niso prišli povsem do veljave, ker pač neodgovarjajoči vzorci blaga in njegova struktura niso dovoljevali izdelati vse tisto, kar letošnja moda predpisuje. Morda je ta ali oni od vas slišal tudi v radiu kritiko na račun tistih podjetij, ki niso dovolila, da bi

(Dalje na strani 2)

Izvršitev plana za 1961. leto

Predilnica:
105,8 ef. kg

Tkalnica:
103 tm

Oplemenitilnica:
106,2 m²
106,2 tm

Sestanek v tkalnici I na dan izvršitve plana za leto 1961

Pomen mlekarn in mlečnih izdelkov

Novembra lani je bilo v Kranju širše posvetovanje o pomembnosti mleka in mlečnih izdelkov za našo prehrano. Na konferenci so sodelovali poleg proizvajalcev in potrošnikov tudi predstavniki množičnih organizacij, zbornic, zavodov, zdravstveni delavci in drugi.

Posvetovanje je bilo organizirano, ker je ugotovljeno, da v kranjskem okraju poraba mleka in mlečnih proizvodov stalno pada, medtem ko pa proizvodnja le-tega stalno narašča ter bi bila sposobna zadostiti vsem fiziološkim potrebam.

Zanimivi so podatki organizacije FAO iz leta 1959 o porabi mleka in mlečnih proizvodov v svetu. Celokupna poraba mleka je znašala (na osebo) letno: na Norveškem, Švedskem, Finskem in v Švici 300 kg, v Novi Zelandiji 270 kg, v ZDA in Kanadi 240 kg, na Danskem in v Zapadni Evropi pa le 100 kg letno. V Sloveniji je bila v tem času letna poraba mleka in mlečnih proizvodov 123,34 kg na prebivalca, v zadnjem času, pa kot rečeno, zelo nazaduje.

Mleko in mlečni izdelki so za zdravo prehrano zelo pomembni. Ze v prvem obdobju življenja je mleko edina hrana, ki jo dojenček lahko uživa. Potrebni so le majhni dodatki sladkorja, predvsem pa sadje in zelenjava, ki sta važna zaradi vitaminov. Mleko je polnovredno hranilo, ki vsebuje vse osnovne sestavine hrane, in to v zelo ugodnem razmerju. Hranilna vrednost enega litra mleka je 670 do 690 kalorij.

Analiza prehrane pri nas tako v mestih kot na deželi je pokazala, da v prehrani največkrat primanjkujejo organizmu nujno potrebne hranilne snovi, kot so: beljakovine, rudninske snovi, predvsem pa kalcij in vitamini. Prav te snovi pa dobimo, v mleku in mlečnih izdelkih. Mlečne beljakovine naš organizem posebno lahko izkoristi, ker so podobne tistim, ki sestavljajo naše telo. Z enim litrom mleka dnevno dobimo približno 40% potrebnih beljakovin, ki so organizmu nujno potrebne za zdravo rast in obnovo celic. Pomankanje teh snovi povzroča zastajanje v rasti, utrujenost, slabo celjenje ran, slabo odpornost proti

bolezni (posebno proti nalezljivim) itd.

Nadalje pridobimo z enim litrom mleka celodnevno potrebo kalcija. Pri pomanjkanju kalcija se kosti slabo razvijajo, prizadeti so tudi zobje, posebno pri otrocih v dobi rasti, pa tudi noseče in doječe žene ga nujno potrebujejo. Mleko je bogato tudi na vitaminih.

Ce primerjamo mleko po njegovi kalorični vrednosti z drugimi živilii, vidimo, da je liter mleka toliko vreden, kot n. pr. 270 gr. govedine, 80 gr. surovega masla, 240 gramov salame ali 8 in pol jajc. Mleko se kosa z drugimi živilii tudi glede cene, če ga ocenjujemo po njegovi vrednosti kot beljakovinsko živilo. V mleku je do 4% živilskih beljakovin, v mesu pa 18 do 24%. Cena za liter mleka je 44 din, za kg mesa pa 400 din.

Na podlagi znanstvenih raziskav in poskusov je sodobna znanost v prehrani določila, kakšne so potrebe ljudi po posameznih živilih. Za dnevno porabo mleka je bil določen v gramih naslednji minimum:

za dojenčka	700
za otroka od 1 do 4 leta	650
za otroka od 4 do 9 leta	600
za otroka od 10 do 14 leta	500
za doječo in nosečo ženo	1000
za delovnega človeka	350
za starčka nad 65 let	500

V naprednih državah je ta minimum že mnogo prekoračen, saj ponekod potrošijo že 700 gramov mleka dnevno na delovnega človeka.

Glavni vzrok nezadostne porabe mleka je, da še premalo poznamo in cenimo njegovo hranilno vred-

nost. Ze v otroških letih moramo navaditi otroke na pitje mleka, kar mu bo tudi v poznejših letih ostalo kot nujno potrebno za zdravje.

Zgoraj omenjeno posvetovanje o večji porabi mleka je na zaključku sprejelo priporočila, ki bi naj vzpodbudila proizvajalce in posredovalce k odpravi pomanjkljivosti pri proizvodnji, predelavi in dostavi mleka, potrošnike pa k čim-večji uporabi mleka v prehrani.

Med drugim je konferenca priporočila vsem gospodarskim organizacijam, ki imajo svoje okrepčevalnice (bifeje), naj imajo vedno na zalogi zadostne količine brezalkoholnih pijač, zlasti mleka, jogurta, sadnih sokov in podobno.

S. M.

Možno je tudi drugače

V novoletni številki Kranjski tekstilec št. 5 z dne 28. 12. 1961 je bil objavljen članek pod naslovom »Ali res ni mogoče drugače?« Clanek je imel namen ob koncu leta prikazati delovnemu kolektivu kaj in koliko je bilo storjenega za delovnega človeka v letu 1961 in kakšne so bile nepravilnosti, ki bi se z manjšim ali večjim trudom dale odpraviti. V članku je bila obravnavana delavska restavracija, stanovanjsko vprašanje in kaj bi moralo biti napravljeno s strani socialne službe v podjetju, da bi se pomagalo posameznim kategorijam socialno ogroženih. Ker tovarniški časopis do sedaj ni objavljal člankov, kaj je bilo storjenega s strani samoupravnih organov, strokovnih služb in družbeno političnih organizacij, konkretno Sindikalne podružnice za izboljšanje socialnega stanja in ker se s poedinimi navedbami v članku ne strinjam, naj ta kratek sestavek osvetli poedine probleme in pokaže v pravi luči. Potrebe v podjetju so velike, doseženi so bili tudi uspehi, ki pa so v sorazmerju s potrebami še vedno majhni.

Kako je poslovala delavska restavracija, konkretno delavska re-

stavracija obrata I, ne bomo obravnavali v tem članku. Smatramo pa, da ob sedanjem številu obrovov enolončnic in kosil, kapaciteti kuhinje in realnih možnosti, ki obstojajo v obratu tkalnice in predilnica za razdelitev hrane zaenkrat še ne moremo govoriti o tem, kako bi tem ljudem preskrbeli dietno hrano. Edina možnost je ta, da se poveča izbira v bifeju.

Vsi člani kolektiva vedo, kako pereče je stanovanjsko vprašanje. Kljub temu, da je podjetje do sedaj zgradilo že 314 novih stanovanj, je stanovanjsko vprašanje še vedno problem št. 1, tako za tistega, ki nima stanovanja, kakor za sam kolektiv. Kolektiv je to vprašanje že od vsega začetka resno obravnaval in v stanovanjsko komisijo volil tiste tovariše, ki so bili pripravljeni pomagati reševati stanovanjsko stisko po eni strani, po drugi strani pa tudi tiste, ki so imeli zato odgovarjajoče kvalifikacije. Trditev, da stanovanje dobi samo tisti, ki ima nekoga, da se za njega potegne in da na merodajnih forumih prikaže potrebo prosilca, pač v primeru Tiskanine in Inteksa ne bo držala. V obratu I je od 222 zgrajenih stanovanj dobilo 42 prosilcev stanovanje, ki so bili brez njega, 110 jih je imelo slabo stanovanje, 59 premajhno stanovanje, 15 družin je bilo zdravstveno ogroženih in le šestim je bilo dodeljeno stanovanje zaradi potrebe podjetja. Od 222 stanovanj je dobilo stanovanja 199 delavcev in 43 uslužbencev. Stanovanje je bilo dodeljeno 130 moškim prosilcem in 112 ženskim prosilcem, od katerih je bilo 22 mater samohranilk.

V obratu II pa je bilo zgrajenih 92 stanovanj, od katerih so moški dobili 64 stanovanj in ženske 28, med njimi 13 mater samohranilk. Od 314 zgrajenih stanovanj je stanovanje dobilo 93 članov ZB.

Navedeni podatki o razdelitvi stanovanj kažejo na to, da je za vsako razdeljeno stanovanje stanovanjska komisija vsestransko razmislila stanje in razloge za in proti dodelitvi stanovanja posameznemu prosilcu. Seveda pa je pri tem morala upoštevati poleg socialnih potreb prosilca tudi potrebe podjetja, mnenje družbeno političnih organizacij, koliko časa je dotični v podjetju in koliko časa bo še ostal. Sicer pa bolj podrobno o stanovanjski problematiki v prihodnji številki malo več.

Res je, da smo o kadrovske socialni službi že veliko pisali in brali tudi v tovarniškem časopisu in sicer v številki 7/59, 4/60 in 10/60. To so bili v glavnem članki, ki so obravnavali kakšno naj bo organizacijsko in strokovno delo te službe. Zelo malo pa je bilo člankov, ki bi pisali o tem, kaj se je na področju te službe v podjetju že napravilo. Odgovorne strokovne službe, družbeno politične organizacije in Obratna ambulanta bodo morale temu vprašanju posvetiti v bodoče več skrb in gledati na to, da bodo o uspehih in neuspehih te službe kolektiv sproti obveščale.

V letu 1961 je bilo pri Sindikalni podružnici obrata I vloženi 33 prošenj za denarno pomoč in ostanke blaga. Sindikalna podružnica je vse te prošnje pretresla in 18 prošenj socialno ogroženih članov kolektiva ugodno rešila, ter jim nakazala denarno pomoč v znesku 230.970 din. Tri prošnje za denarno pomoč je odklonila. Za blago je bilo 12 prošenj, od katerih jih je bilo 11 ugodno rešenih.

V obratu II je bilo v letu 1961 vloženi 16 prošenj za denarno podporo, od katerih je bilo 13 prošenj ugodno rešenih in članom kolektiva, ki so bili v stiski, nakazan denar v znesku din 136.000. Za Novoletno jelko je bilo obiskanih 34 družin, ki so se nahajale zaradi bolezni hranilca družine ali neurejenih razmer v stiski. Od teh je bilo za novoletno jelko obdarjenih 12 članov po 5.000 din in 1 član z 10.000 din, v skupnem znesku 70.000 din, kar je prispevala sindikalna podružnica. Za Novoletno jelko je bilo obiskanih 39 bolnikov na domu in v bolnicah. Ob tej priliki so se jim poleg novoletnega voščila izročila tudi darila v skupnem znesku 24.500 din. Sindikalna podružnica je za Novoletno jelko obdarila vse otroke članov kolektiva, ki še niso dopolnili 15 leta starosti.

Kadrovske socialni sektor, sindikalna podružnica in Obratna ambulanta vsakodnevno zasledujeta socialno problematiko v kolektivu in o tem obstojajo potrebne evidence.

V podjetju je v resnici veliko ljudi, ki nimajo nikogar razen sebe. Poleg tega je po številu bolniških izostankov ravno izostanek zaradi nege bolnika in varstva otrok ta izostanek na prvem mestu. Da se to stanje popravi in da se tistim, ki v primeru bolezni nimajo nikogar, ki bi zanje skrbel, je podjetje poslalo na 6-tedenski tečaj za nego bolnika in varstvo otrok 3 tovarišice. Po končanem tečaju bodo po nalogu zdravnika, patronažne sestre in varnostno socialne službe mudile pomoč tem kategorijam socialno in zdravstveno ogroženih. Kakšna bo naloga in delo laične družinske nege na domu, bomo kolektiv še seznanili.

Ce pregledamo dosedanje delo in ga primerjamo z delom po vprašanju skrbi za človeka takoj po vojni, lahko ugotovimo, da so bili doseženi uspehi. Resnica pa je, da je še vedno veliko ljudi in posameznih kategorij ljudi, ki potrebujejo pomoč. Da bo kolektiv, organi samoupravljanja, družbeno politične organizacije, strokovne službe in obratna ambulanta tej nalogi kos, je potrebno tesno sodelovanje in medsebojna pomoč ob konstruktivni, nikakor pa ne nekonstruktivni kritiki.

V letu 1962 in v naslednjih letih bo skrb za človeka še vedno prva naloga celotnega kolektiva.

Janez Kemperle

Preberite še članek urednika, ki je objavljen na naslednji strani, da boste imeli bolj jasno sliko!

PREBERITE!

Marsikomu v podjetju ni razumljivo, zakaj ne more objaviti v tovarniškem glasilu važno vest, če jo prinese dan, dva ali tri pred izidom glasila. Da ne bo tu napačnega pojmovanja, bom razmere oziroma pogoje obrazložil.

Tovarniško glasilo ne nastaja tako kot dnevnik DELO in drugi dnevnik, čeprav sta v bistvu na kraju (po izidu) podobna. To je tudi povsem razumljivo, saj ima dnevnik veliko novinarjev, korektorjev in fotografov, ki skrbijo dnevno za nove vesti, slike in podobno, ima pa tudi lastno tiskarno, kjer je določen strojni park predviden le za tiskanje tega časopisa (morda še za DNEVNIK!). Naš list pa moram pripraviti sam (članke, korekturo člankov, slike itd.), nakar ga tiska tiskarna GORENJSKI TISK, ki ima seveda vse polno drugega dela, ki predstavlja zanj osnovni zaslužek, medtem ko so ji tovarniška glasila večidel le v breme. Razumljivo je, da tam ne morejo tiskati našega časopisa kar v enem ali dveh dneh (vse ostalo delo pa pustiti ob strani), pač pa v zelo ugodnih razmerah v 10 do 14 dneh. Zato torej ni mogoče objaviti daljših vesti samo nekaj dni pred izidom, zato je treba material oddati toliko dni pred izidom! Pri vsem tem pa je težava še ta, da je potrebno ves material tudi pregledati in ponovno na čisto pretipkati, kar pa je seveda nemogoče, če ga dobim le en dan pred obvezno oddajo. V takih primerih (in teh je zelo veliko!) gre članek le deloma — na hitro popravljen v tisk in napake so skoraj neizbežne.

V prihodnje prosim zato vse člane kolektiva, ki želijo v Kranjskem tekstilcu karkoli objaviti oziroma vse tiste, ki imajo namen v tem letu prispevati članke, slike ali kaj drugega, da material pošljejo pravočasno. Točen datum bomo objavili v vsaki številki!

Urednik

Moda 1962

(Nadaljevanje s 1. strani)

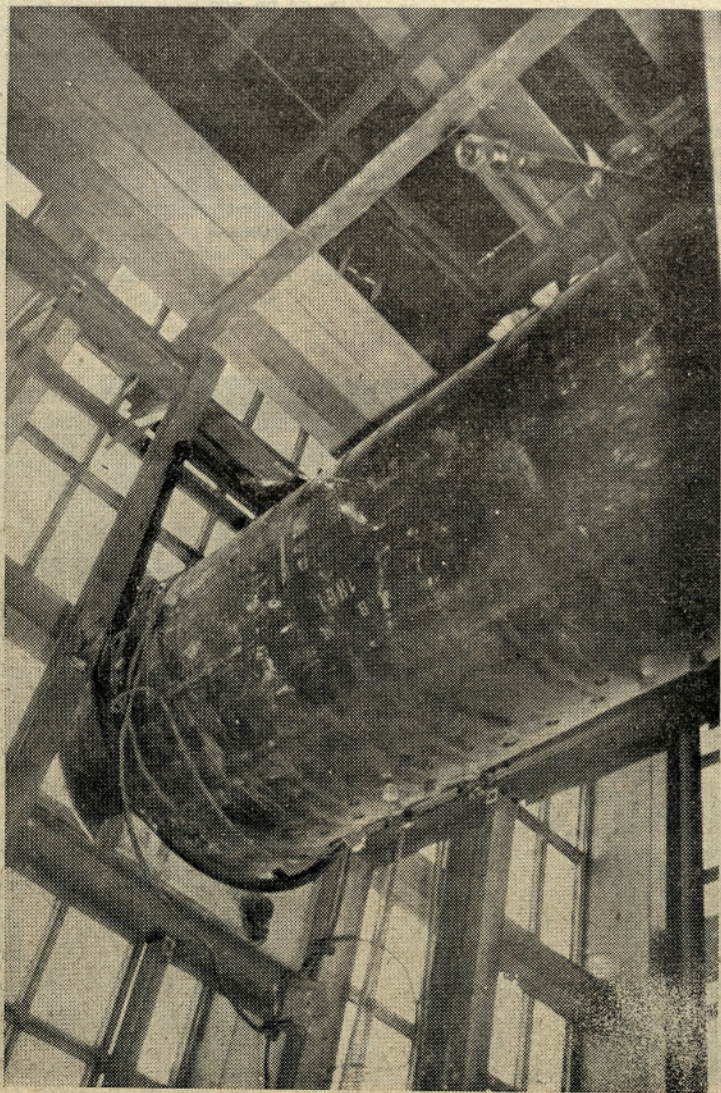
blago za modele izbrale modne kreatorke same, ampak so morale narediti obleke iz tistega blaga, ki so ga jim diktirali pravzaprav nestrokovnjaki. Razumljivo je, da v takšnih okoliščinah uspeh marsikje ni bil popoln, pač zato, ker nekateri še vedno mislijo, da vse najboljše vedno. Kako prav je imel pesnik Prešeren, ko je zapisal: »Le čevlje sodi naj kopitar!« Pri nas je sicer šlo nekako v sredini, vendar tudi tako ni pravilno in uspešno.

Naše podjetje je torej prikazalo svoje izdelke na razstavi in na modni reviji. Na modni reviji smo prikazali kot rečeno sedem izdelkov in to: iz batista je bila večerna obleka za mlado dekle, dve popoldanski, in sicer ena iz stanične tkanine in druga iz novega popelina; iz karo popelina je bil kopalni komplet; kostimček iz velvetona, športni komplet iz velvetona in še obleka za starejše ženske iz popelina.

Na splošno pa je tudi revija lepo uspela, saj so ženske videle marsikaj koristnega in praktičnega za sebe, za svoje otroke, matere itd.

Velik uspeh za podjetje pa je prinesla sama razstava, saj smo dobili 11 zlatih, 1 srebrno in dve bronasti medalji, kar je po lanskoletni suši res prijetna sprememba.

P. G.

Montaža kotla v kotlarni II hitro napreduje

Tiskarski stroj - Printmaster

Pomanjkanje širokih dekorativnih tkanin na jugoslovanskem trgu je narekovalo našemu podjetju, da nabavi nov tiskarski stroj, ki bi lahko tiskal take tkanine.

Da ni ostalo samo pri besedah, se lahko prepriča vsak, ki vstopi v oplemenitilnico I. Že več kot mesec dni poteka tam montaža tega stroja; vse od razširitve vхода, da so skozi lahko spravili boben (presseur), pa do danes, ko kaže stroj že svojo obliko. Povedati moramo, da napreduje montaža izredno hitro. Francoski monter Gervasutti je izredno delaven in skromen in ga lahko damo za vzgled vsem ostalim monterjem, ki so trenutno v obratu I, pa tudi naši ključavničarji so zelo pridni in zato ni čudno, če poteka montaža zares odlično. Seveda pa stroja ne bo vsega montiral samo francoski monter, temveč čakamo tudi na nemškega, ki bo vodil montažo sušilnika (mansarda).

Široki tiskarski stroj PRINTMASTER je izdelek francoske firme DECK. Stroj je zelo masiven grajen ter je zato mehansko trden. Na njem je možno tiskati blago do 150 cm širine in do 12-barvne vzorce, zato bomo z njim tiskali predvsem zavese, ožje prte, prevleke in druga dekorativna blaga. Seveda lahko iste izdelke tiska tudi avtomatski filmski stroj, vendar ima ta stroj mnogo manjšo kapaciteto (hitrost) in bo zato tiskal bolj drage modne tkanine in prte večjih širin.

Novi tiskarski stroj bo lahko tiskal tudi flanele in druge ožje izdelke, ki jih sedaj sicer tkemo v dvojni širini in jih tudi že v tkalnici na samih strojih prerežejo po sredini. Ta stroj bo te tkanine lahko tiskal v dvojni širini, naker jih bomo prerezali šele po tiskanju. Tako bi se izognili nevšečnostim, ki jih sedaj povzročajo mitke, ki vise s slabo rezanega roba, zvišali pa bi tudi kapaciteto vseh strojev v obratu.

Stroj je v tehničnem pogledu zelo sodoben. Tiskarski valji tečejo v krogličnih ležajih in se pritiskajo k bobnu na hidropnevmatski način. Vertikalni raport se

vstavlja avtomatsko s pritiskanjem na gumbe. Sušilnik ni grajen na tleh, temveč je dvignjen v zrak, da je tako pod njim prostor za nameščanje pomožnih naprav in za odlaganje tiskanega blaga. Tiskarska podloga se med tiskanjem stalno pere v posebnem stroju, zato tekači za večino vzorcev niso potrebni. K stroju spada še naprava za mehansko brušenje tiskarskih nožev in nov stroj za navijanje tiskarskih valjev.

V obratu že težko čakamo dan, ko bodo skozenj stekli prvi metri tkanine. Seveda bo treba še marsikaj pripraviti, predvsem pa priučiti primerne tiskarje. Kljub vsčemu pa bo stroj za naše podjetje velikega pomena, saj nam odpira nove in velike možnosti za razširitev asortimenta tudi na široke tkanine, ki so zelo iskane na vseh tržiščih.

inž. Mirko Pogačnik

Anketa o počitniških domovih

Anketa je bila izvedena 4. novembra 1961. leta, vendar ni uspela tako, kot smo pričakovali. Od skupno 3421 razdeljenih anketnih listov, smo jih dobili izpolnjenih le 1732, in sicer jih je od tega 1042 iz obrata I, ostalo pa iz obrata II. Kljub razmeroma slabemu odzivu pa je le možno iz anket zaključiti sledeče:

1. Člani kolektiva še vedno preživljajo svoj dopust raje doma kot v kakem domu (709 - doma; 640 - v domovih in izven domov)

2. Člani niso posebno navdušeni, da bi dopust preživeli v naših počitniških domovih ob morju, medtem ko bi ga radi preživeli v Bohinju in na Kravcu. Večina pa bi svoj dopust želela preživeti izven naših domov, od tega jih je veliko za obalo južne Dalmacije (največ jih sploh ni odgovorilo!).

3. Čas dopusta je za večino: POLETI, prav malo jeseni, pozimi pa ne želi dopustovati ob Jadranu nobeden, medtem ko pa jih kar zadovoljivo število želi preživeti svoj dopust spomladi, jeseni in pozimi na Kravcu in v Bohinju.

4. Glede na število dni, ki bi jih lahko preživeli v domovih jih je bilo za 7 dni - 416, za 10 dni - 565, za 14 dni - 421, od skupno 1042 odgovorov. Večina želi, da bi bil odhod avtobusa ob sobotah (796), in sicer jih je zopet največ za zgodnjo uro (1028).

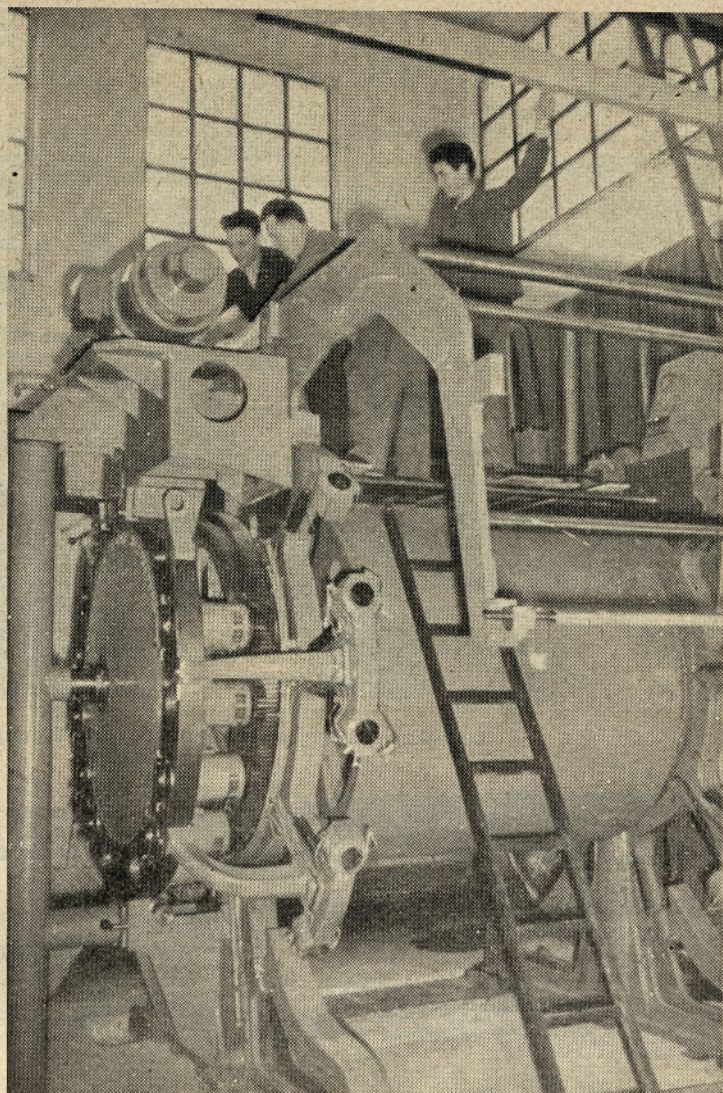
5. Večina meni, da je regres upravičen (1008).

Iz podatkov lahko vidite, da člani sami ne vedo, kaj je bolje, kaj si želijo itd. ČDS bo zato težko naredil kake bistvene izboljšave. Edino kar je trenutno v programu je, da bi odprodali dom v Fiesi, povečali pa zmogljivost naselja v Novigradu. V koliko je to pravilno pa bo pokazala bližnja prihodnost.

Pri članku bi rad omenil še to, da je skoraj malomarno in neodgovorno stališče vseh tistih članov kolektiva, ki anketnih listov niso miti oddali. Verjetno se niti ne zavedajo, da s tem škodujejo predvsem sebi. Poleg tega pa tak odnos kaj malo dokazuje njihovo sodelovanje s kolektivom, o katerem verjetno drugače na široko govorijo posebno tam, kjer gre za njihove koristi.

P. G.

Montaža tiskarskega stroja. Desno francoski monter

ŠE O ZUNANJE-TRGOVINSKIH POSLIH

V zadnji številki lista smo obravnavali nekatere pojme oziroma izraze, ki nastopajo v zvezi z izvozom. Da bi bil članom delovnega kolektiva ta del poslovne dejavnosti bolj jasen, bomo v naslednjem na kratko obravnavali še nekatera vprašanja, ki nastopajo v zvezi z izvozom oziroma z zunanjetrgovinsko dejavnostjo na splošno.

Kateri so zunanjetrgovinski posli?

Ko govorimo o zunanjetrgovinskih poslih, ne smemo misliti, da gre pri tem samo za izvoz oziroma uvoz blaga. To je samo ena vrsta zunanjetrgovinskega poslovanja. Zvezna uredba o zunanjetrgovinskem poslovanju našteva naslednje vrste poslov: izvoz in uvoz blaga, zastopanje tujih firm, mednarodna špedicija, mednarodni prevoz blaga, mednarodno trgovinsko posredovanje, kontrola kakovosti blaga, izvajanje investicijskih del v tujini, turistični posli s tujino ter druge storitve v blagovnem prometu s tujino. Seveda pa je od vseh teh poslov najpomembnejši izvoz in uvoz blaga.

Kdo se sme baviti z zunanjetrgovinskimi posli?

Z zunanjetrgovinskimi posli se smejo baviti le tiste gospodarske organizacije, ki so vpisane v zunanjetrgovinski register, kate-rega vodi Komite za zunanjo trgovino v Beogradu. V ta register se lahko vpiše le tista gospodarska organizacija, ki izpolnjuje določene pogoje, kar je treba dokazati z ustreznimi potrdili pristojnih organov. Gospodarska organizacija mora izpolnjevati naslednje pogoje:

a) da zunanjetrgovinski posli, s katerimi se namerava ukvarjati, ustrezajo gospodarski dejavnosti, ki je predmet njenega poslovanja;

b) da daje glede organizacije, tehničnih sredstev in naprav jamstvo za trajno in redno zunanjetrgovinsko poslovanje, ki ustreza značaju in kakovosti proizvodov;

c) da imajo vodilni uslužbenci, ki naj opravljajo zunanjetrgovinske posle, strokovne kvalifikacije za te posle in potrebno prakso in da razpolaga organizacija s stro-

kovnimi kadri, ki so potrebni za opravljanje komercialnih, tehničnih, finančno-deviznih in pravnih poslov;

d) da je kreditno sposobna;

e) da ima v svojem rezervnem skladu stalno na razpolago sredstva do določenega zneska;

f) da je položila pri Narodni banki potrebno kavicijo iz svojih sredstev za samostojno razpolaganje.

Seveda pa so zahtevani vsi ti pogoji le za primer, če hoče podjetje samostojno opravljati zunanjetrgovinske posle. To se pravi, da svoje izdelke lahko izvažata v inozemstvo vsako podjetje — vendar pa samostojno le takrat, če je vpisano v zunanjetrgovinski register. V nasprotnem primeru pa more izvažati le preko kakega registriranega zunanjetrgovinskega podjetja. V zadnji številki smo omenili, da je bivša Tiskanina izvažala že od leta 1952 dalje. Vse doslej pa je šel ta izvoz preko raznih zunanjetrgovinskih podjetij, kot so to: Jugotekstil-Impex v Ljubljani, Tekstil v Zagrebu in Centrotekstil v Beogradu. V mesecu decembru 1960 pa je bila Tiskanina vpisana v zunanjetrgovinski register zaradi samostojnega opravljanja zunanjetrgovinskih poslov, in sicer:

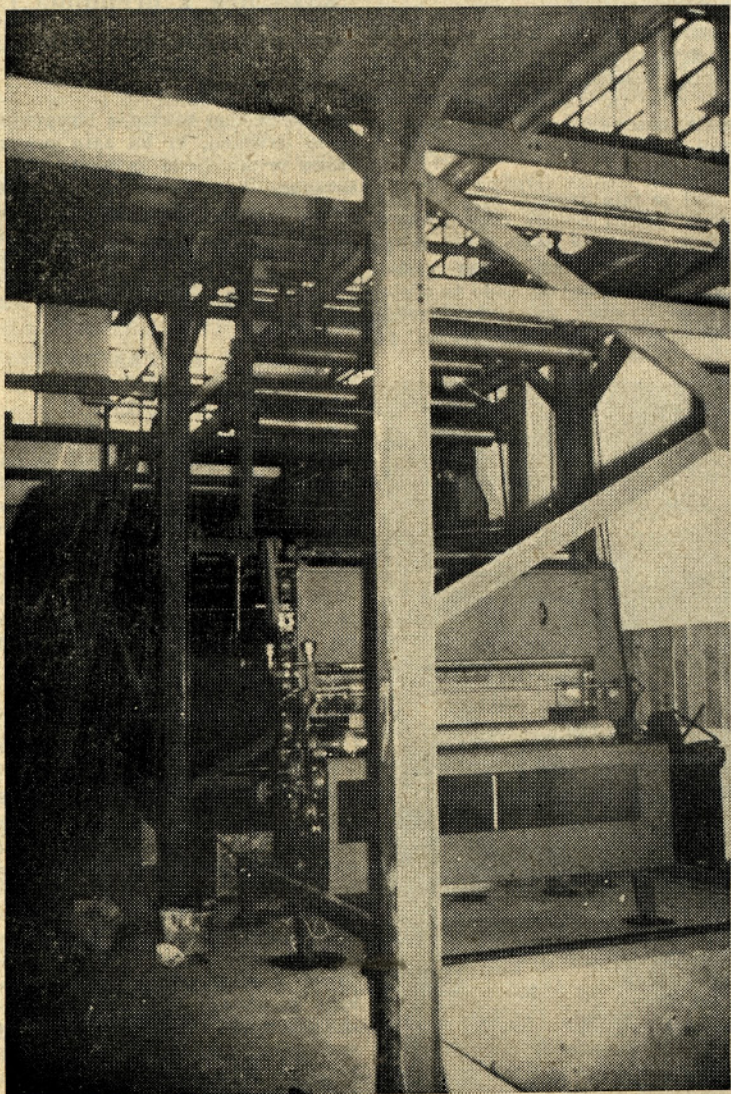
izvoz lastnih proizvodov in uvoz reprodukcijskega materiala (surovin in kemikalij) ter vseh vrst pomožnega materiala, ki je potreben za lastno proizvodnjo.

Vložen je predlog, da se mesto Tiskanine vpiše v zunanjetrgovinski register novo podjetje: Tekstilna industrija Tiskanina — Inteks »Tekstilindus« Kranj. Tako bomo lahko samostojno uvažali oziroma izvažali preje navedene vrste blaga, ne da bi se morali za to posluževati kakih drugih podjetij.

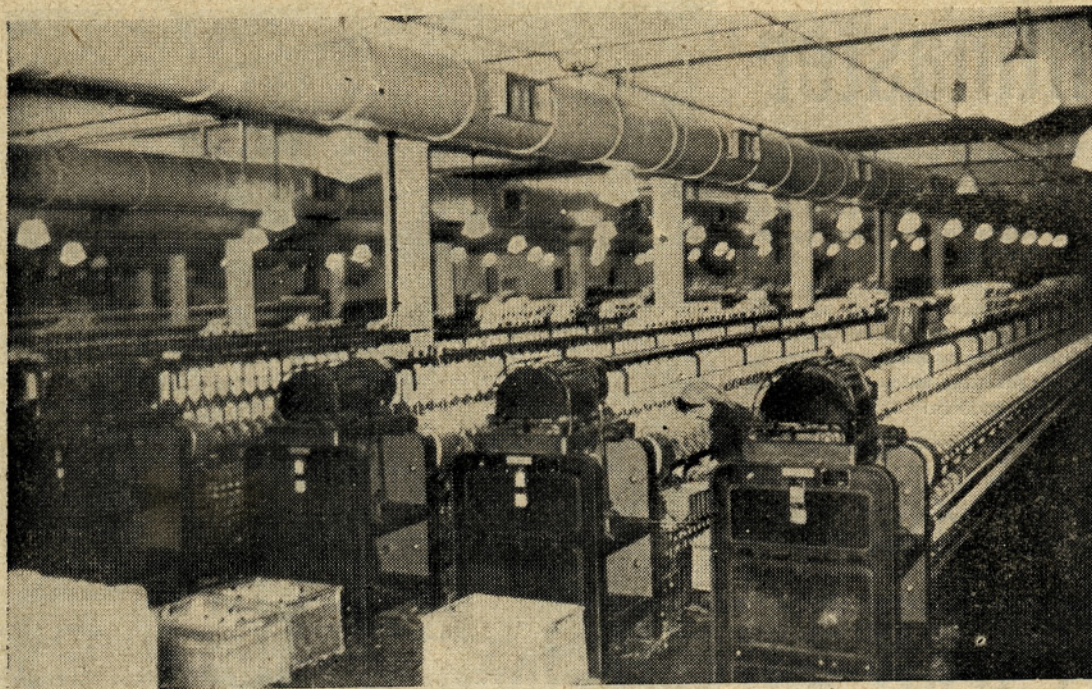
Prijavljanje zunanjetrgovinskih poslov

Čeprav dobi podjetje z vpisom v zunanjetrgovinski register pravico za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov, je glede na posebne zakonske predpise potrebno, da se vsak zaključeni posel prijavi Narodni banki

(Dalje na 5. strani)

Jeklena konstrukcija, ki bo nosila viseči sušilnik

Se nekaj tednov pa bo dvorana v stari predilnici prazna

Pripomba urednika k članku

Možno je tudi drugače

O tem, kdo od naju dveh ima prav in kdo ne, ali jaz v članku — ALI RES NI MOŽNO DRUGAČE ali tovariš KEMPERLE v članku — MOŽNO JE TUDI DRUGAČE, lahko da pravilen in zadosten odgovor le kolektiv sam in morda tudi prizadeti, pa zato ne bom dalje razpravljaj o tem niti o konstruktivni in nekonstruktivni kritiki. Za mene — kot urednika — je predvsem pomembno to, da sem vendar uspel najti način, kako bom v prihodnje dobil članke od vseh tistih članov kolektiva, ki so na odgovornih delovnih mestih in od vseh tistih, ki opravljajo svoje delo v takšnih službah, od katerih dejavnosti je v veliki meri odvisno življenje, zdravje, počutje, delo itd. posameznika in kolektiva. Omenjeni (seveda ne vsi!) se namreč ne zavedajo, da je tudi stalno obveščanje kolektiva o vseh uspehih, neuspehih in ugotovitvah takih služb nujno potrebno in da je to tudi njihova dolžnost, prav tako kot vestno opravljanje dela. IN KJE JE LAŽE IZVESTI TO OBVEŠČANJE, KOT PREKO NAŠEGA LISTA? Kaj nam pomaga, če ima nekdo ne vem koliko in kako odličnih podatkov in predlogov za izboljšanje, če so le-ti zaprti v predalu, medtem ko kolektiv o njih nič ne ve in zato o njih ne more niti razpravljati niti jih kritizirati, predlagati spremembe, izboljšave itd. Če naj postanemo vsi upravljavci, potem je nujno, da smo o vsem, kar se dogaja v podjetju, tudi dobro poučeni in obveščeni, predvsem pa o vseh tistih vprašanih in problemih, ki odločajo o našem delu, napredku,

zdravju, varnosti, preskrbljenosti v času bolezni in podobno.

Tokrat sem se dotaknil SOCIALNE SLUŽBE, drugič pa se bom morda sindikalne organizacije, ker tudi že predolgo molči (razen majhnih podatkov o zaključkih), potem bo prišla na vrsto mladinska organizacija. Vmes pa verjetno ta ali oni sektor, od katerih vse do danes nisem dobil še nobenega članka. Klub mladih proizvajalcev sem tako ali tako črtal, saj več ne obstoja ali pa samo na papirju. Seveda s tem ne mislim reči, da ostale organizacije delajo čudovito, saj sami lahko vidite, kako v našem listu sodelujejo.

Na žalost se vsi tisti, ki so za tako sodelovanje in obveščanje odgovorni, vse premalo zavedajo, kako pomembno je za uspešno delo, če so ljudje obveščeni in poučeni, če poznajo uspehe in napake svojega dela, saj jih predvsem zadnje silijo, da o njih razmišljajo, proučujejo razno gradivo, ljudi, razmere itd., kar vse dela človeka bolj previdnega, preudarnega in samokritičnega. Vse to, in še mnoge druge prednosti pa so tako posameznikom kot skupnosti le v korist.

Zelal bi, da o tem vsi prizadeti razmisli! Prepričan sem, da boste sami spoznali, da je res tako in da je vestno sodelovanje vaša dolžnost. V kolikor pa sami ne boste spoznali te potrebe, pa vas bo morda malo razgibal kak lep članček, kot je razgibal odgovorne, ki delajo na socialnih vprašanih in problemih.

Urednik

DITTIŠ

Kranjsko strokovno tekstilno društvo DITTIŠ je v preteklem mesecu položilo letni obračun svojega dela na občnem zboru društva. Iz poročila povzamemo lahko naslednje zanimivosti:

Odkar sta se ustanovili samostojni tekstilni društvi v občini Skofja Loka in Radovljica, obsega naše društvo le še člane samega mesta Kranja; skupno je to 138 oseb.

Iznešen je bil predlog, naj bi se društvu priključila še posebna sekcija tekstilnih mojstrov, ki ima iste cilje in naloge. Tako bi doseglja enotnejše delo in verjetno tudi večje uspehe kot vsako društvo posebej.

Zal je bila društvu lani odvzeta tradicionalna naloga organiziranja tečajev za tiste delavce, ki želijo pridobiti kvalifikacijo ali visoko kvalifikacijo, češ da bodo to odslej prevzeli centri za izobraževanje delavcev v podjetjih. Sodeč po

raznih znakih pa vsi letošnji interesi pač svoji želji ne bodo mogli ustreči, ker so centri zaradi obsežnega dela tako zasedeni, da niso uspeli organizirati tovrstnih tečajev. Mar ne bi bilo zato bolje, še nadalje prepuštili to dejavnost DITTIŠ, ki ima že dovolj izkušenj.

(Dalje na 7. strani)

Kako gre v predilnici I

DVORANA PRSTANCEVIH STROJEV V STARI PREDILNICI I

S pospešeno hitrostjo izpraznjujemo dvorano, ki bo zato pravočasno pripravljena za popravila, s katerimi bodo gradbeniki začeli sredi meseca marca. Verjetno bo to tudi zadnji čas, saj sem prepričan, da je streha izredno slaba in ne bo zdržala niti večjih snežnih padavin, v kolikor bi padle v tem letu.

DVORANA PRSTANCEVIH STROJEV V I. NADSTROPJU PRIZIDKA PREDILNICI I

Vmesna stena med Picanol tkalnico in prstančevimi stroji je postavljena. Ker imamo v tem nadstropju na razpolago dovolj prostora, postavljamo vanj — seveda začasno — kar nove flajerje, od katerih bosta dva ob izidu številke že v pogonu. Tudi prstančevi stroji v tem nadstropju so že v pogonu, ter jih je možno — zaradi pravilne ureditve — posluževati z minimalnim številom osebja.

DVORANA PRSTANCEVIH STROJEV V II. NADSTROPJU PRIZIDKA

Tudi ta dvorana bo kmalu sprejela predvidene stroje. Skoraj polovica jih je že montiranih. Poleg omenjenega pa montirajo dodatno še nova vretena na Mülhausen stroje in na Rietter Pc še dodatne raztezalne naprave, ki bodo omogočale večje izkoriščanje in povečanje produktivnosti. V tej dvorani bomo morali izvesti še pleškarska dela in urediti notranji transport. Slednji je trenutno najbolj pereče vprašanje, ker dosežani način zelo škoduje sami zgradbi, poleg tega pa je počasnejši in neprimeren. — P. B.

Zakaj smo krivični?

Podatki o 11 milijonih izgube niso resnični!
RESNICNO IZGLEDA ZADEVA TAKOLE

OBRAT I:
Izguba (jestvine in materialni stroški) 6.321.821 din
Osebnih dohodki osebja ????

OBRAT II:
Izguba (zaradi jestvin in mat. stroškov) 946.088 din
Osebnih dohodki 4.355.939 din

Skupno: 11, din

Skupno: 5.302.027 din

Ko sta bili na zadnji seji Centralnega delavskega sveta v preteklem letu podani poročili o poslovanju menze I in II, so se člani izredno začudili in deloma tudi razburjali, ker je menza obrata I prikazovala preko 11 milijonov izgube, menza obrata II pa le 64.000 dinarjev. Zaradi teh podatkov, ki so jih člani CDS hitro prenesli med ostale člane kolektiva, je seveda prišlo med člani v obratu I do ogorčenja. Na večih krajih je bilo slišati godrnjanje, neprimerne opazke in celo grožnje, kar vse je bilo

večidel namenjeno upravniku in osebju menze.

Iz podatkov se vidi, da izguba v menzi I znaša le okoli 6 milijonov dinarjev, vendar je bil večji del te izgube že planiran s strani samoupravnih organov takrat, ko so sprejemali cene za sendviče, enolončnice in kosila. Če pa je bila ta izguba planirana, potem zanj ne more odgovarjati niti upravnik menze niti osebje menze. DS je doobil cene, DS je odobril unaprej izgubo in DS je zanj tudi odgovoren, v nasprotnem primeru pa bi moral DS že takrat sprejeti take cene, ki bi menzi zagotovile poslovanje brez izgube.

Če pa je izguba vseeno večja (za približno 1,5 milijona), kot je bila planirana pa to zopet ni krivda samo upravniku, temveč deloma samih članov kolektiva, večji del krivde pa nosi upravni odbor menze, in sicer:

1. Če bi UO menze priskrbel upravniku dovoljenje, da sme nabavljati pri privatnem sektorju (leta ima vse ceneje in kvalitetnejše), bi lastna cena enolončnic in kosil znatno padla.

2. Če bi UO menze vodil mesečno kontrolo poslovanja menze, bi lahko pravočasno naredil potrebne korake, da bi se izguba ne večala iz meseca v mesec.

3. Če bi UO menze načrtno izdelal organizacijo vsega delovanja v menzi (nabave, priprave, prodaje, kuhanja, postrežbe itd.), potem gotovo ne bi prišlo do momentov, ko so člani kolektiva jemali kar po dve ali celo po več enolončnic, in v nasprotnem primeru, ko je nekako normalno število enolončnic padlo za skoraj 50 odstotkov, ker članom enolončnica ni odgovarjala. Kako naj vendar v kuhinji vedo, koliko enolončnic je treba skuhati danes, koliko jutri, če pa so člani imeli blokov dovolj, prijaviti pa se ni bilo treba nikomur. Jasno je, da je šlo tako dostikrat veliko enolončnic (verjetno tudi kosil) v pomije, kar je seveda tudi povečalo izgubo.

Če pa upoštevamo še dejstvo, da so nekateri jemali kar po več kosov kruha, s katerim so se pozneje obmetavali in ga metali v kanale, da so zopet drugi jemali enolončnico kar brez blokov oziroma so te celo kradli iz škatle, kamor so jih metali pošteni, potem nam mora biti razumljivo, da je izguba nujno morala biti večja od planirane, razumljivo pa nam mora biti tudi to, da zanj ni odgovoren samo upravnik, ampak mi sami in predvsem UO menze.

Če ima obrat II za toliko manjšo izgubo kot menza obrata I, to ni zasluga samo upravniku, ampak predvsem UO menze II, ker je znal izvesti pravilno poslovanje te menze. Pri njih so nabavljali v privatnem sektorju, pri njih so se morali sproti prijavljati tako za kosila kot za enolončnice, pri njih so morali kruh že prej posebej plačati, kar vse jim je prineslo in zagotovilo dobro poslovanje. Predvsem pa ne smemo pozabiti, da se je v menzi II branilo preko 200 tujih abonentov, ki so morali plačati znatno več za kosilo kot člani kolektiva, ki jih je bilo na kosilu povprečno le okoli 70.

Toliko v vednost vsem delavcem v obratu I.

Predno pa bi članek zaključil, moram povedati še tole:

Vsak dan sproti se lahko vsak član v obratu I prepriča, da se kuharice in vse ostalo osebje v menzi stalno prizadevajo, da bi kar najbolj ustregle abonentom. Izredno so pridne in požrtvovalne, čeprav delajo v težkih delovnih razmerah (vsi prostori so premajhni, nekaterih sploh ni, posoda tudi ne odgovarja itd.). Prepričan sem, da je njihovo delo bolj naporno kot od večine članov v obratu, (da o uslužbencih sploh ne govorim!) čeprav imajo sorazmerno nižje dohodke. Zato ne želim, da jih kdorkoli zmerja, grdi ali zafrkava, da jim očita površnost, lenobo in neprizadevnost. Če kdo misli, da imajo lahko delo, naj kar poskusi in prepričan sem, da v kuhinji ne bo ostal dlje kot en teden.

Peter Gunčar

Kako bomo v prihodnje kupovali tekstilno blago

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tudi potrošnik, če je na kupljenem blagu taka napaka, prejeti ustrezno več blaga, kot pa ga plača, saj je tovarna dala bonifikacijo potrošniku, ki bo tako blago uporabil. Izdelki pa, ki imajo več napak, kot jih dovoljuje standard, morajo v prihodnje imeti na etiketah od tovarne ugotovljen in priznan odstotek napak, z drugimi besedami, od tovarne priznan popust, s katerim naj dobi potrošnik tako blago, če se je odločil zanj. Tako bo torej potrošnik z etikete takoj videl, kolikšno bonifikacijo je dala tovarna za dovoljeno število napak, kadar gre za regularno tkanino oziroma kakšen popust je dala tovarna, če gre za defektno tkanino, v kateri je več napak, kot dovoljuje standard.

Vse navedene podatke bo potrošnik razbral z etikete, seveda, če ta ne bo odstranjena. Tudi to možnost je odredbodajalec predvidel, zato je predpisal, da mora ostati etiketa na tkanini do zadnjega metra, pritrjena pa mora biti s plombo.

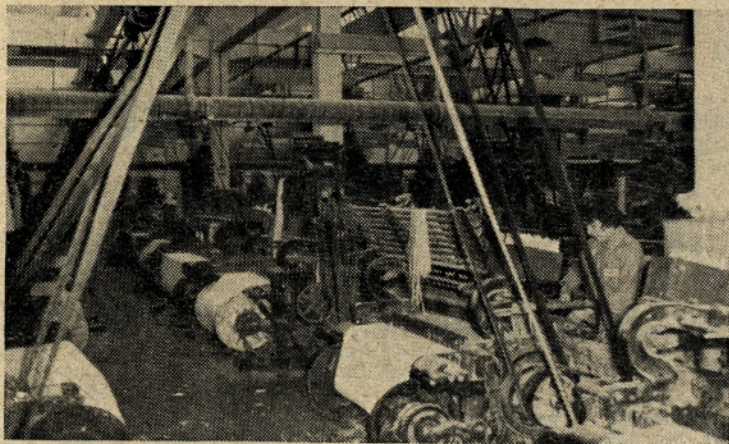
Čeprav je v novi odredbi nekaj tehnoloških nejasnosti, ki jih bodo morali strokovnjaki še podrobno obdelati, pomeni pomemben napredek v prizadevanju, da bi nudili potrošnikom ceni ustrezen izdelek in da bi ga poučili, kako naj z izdelkom ravna, da bo ohranil kakovost in izgled.

Potrošnik mora torej ob nakupu zahtevati podatke o izdelku, podjetja in trgovine pa mu jih morajo dati!

M. Š.

Premeščeni prstančevi stroji iz stare predilnice

Tudi tkalnica II je nujno potrebna rekonstrukcije

DEDEK MRAZ V VRTCU KEKEC

V preteklem letu je IO sindikalne podružnice sklenil, da se obdanijo otroci mašnih delavcev, bolniki po bolnicah, vojaki itd., medtem ko je dal določena sredstva tudi šolam, kjer ima podjetje patronat in na kraju so po 10 tisoč din dobili tudi vrtci v občini.

V tem članku bom na kratko opisal novoletno prireditev v vrtcu KEKEC, ki je v sklopu Stano- vanjske skupnosti Vodovodni stolp. Ze nasploh velja ta vrtec za vzor vsem ostalim vrtcem v občini, saj tudi zdravilniki ugotav-

ljajo, da je v tem vrtcu najmanj bolnih otrok, da so lepo negovani, dobro hranjeni, veseli, prijazni itd. Vse to lahko potrjujejo tudi člani našega kolektiva, ki imajo svoje otroke v tem vrtcu!

Ceprav se mora upravnica in ostalo osebje boriti z velikimi težavami (do sedaj so imeli pre-majhne prostore, nizke cene oskrbe, vrtec je odprt dnevno od pol šestih do sedmih zvečer, niso do-bili večjih dotacij in podobno), jim je vendar uspelo, da so ta drugi dom uredile prijetno in toplo.

Tudi ob Novem letu so se po-trudile in priredile dva dneva otroškega veselja in to za stalne malčke in za vse iz okolice. Pri-šel je Dedek Mraz, otroci so iz-vajali prirsčne otroške igrice, to-varnišice pa so dale še lutkovno predstavo. Vsi otroci so dobili še darila. Ali si lahko predstavljate,

kako lepo so se počutili vsi, ki so bili deležni te pozornosti in lju-bezni.

Zares, tak odnos do otrok je pravilen. V take rolke starši brez skrbi izročamo svoje malčke, ce-lo tisti, ki so bili poprej proti vrtcem, kot sem bil tudi jaz. Clo-vek se dostikrat moti in vesel sem, da sem se v tem primeru jaz.

Prepričan sem, da bosta naša sindikalna organizacija in tudi podjetje večkrat prisločila na po-moč temu zavetišču otrok, v ka-terem so otroci deležni vse po-zornosti in ljubezni.

Sedaj se je vrtec preselil v no-ve, večje in lepše prostore. Pre-pričan sem, da bo še nadalje cstal tako kvaliteten, kot je bil doslej, saj ob takem kadru tudi druga-čen biti ne more!

Peter Gunčar

ABC pojasnjuje

(Dalje s 3. strani)

in to v roku 3 dni od sklenitve kupo-prodajne pogodbe. Brez te prijave podjetje ne more opravljati izvoza oziroma uvoza blaga, čeprav je za to registrirano. Prijaviti je treba vse izvozne oziroma uvozne posle, bodisi, da so zaključeni proti plačilu, ali pa da gre za kompenzacijske posle. Izjemoma ni potrebno prijaviti izvoza brezplačnih pošiljk, kot so to na primer vzorci blaga.

Če gre za uvoz oziroma izvoz blaga na kredit, je za tak posel potrebno soglasje banke. Torej postane pogodba za uvoz oziroma izvoz blaga na kredit polnoveljavna šele takrat, ko da banka svoje soglasje.

Plačevanje v zunanjetrgovinskem prometu

Kadar govorimo o plačilu v zunanjetrgovinskem prometu, vedno omenjamo devize in valute.

Kaj so devize in kaj so valute?

Pod valutami razumemo vse vrste efektivnega tujega denarja razen zlatih kovancev. To se pravi, da je valuta vsak tuj denar, ki je v veljavi kot sredstvo plačevanja v eni izmed drugih držav. Sem torej spadajo tuji bankovci in kovan denar, ki ni iz zlata. Kovani zlatniki se po naših predpisih obravnavajo kot plemenita kovina in veljajo zanje posebni predpisi.

Pod devizami pa razumemo terjatve napram nekemu inozemskemu denarnemu zavodu ali podjetju, ki so plačljive v neki tuji valuti. Sem spadajo čeki, menice, razne nakaznice in podobno.

Plačilo v tuji valuti oziroma z devizami je možno dogovoriti le pri tistih poslih, kjer je ena od pogodbenih strank iz inozemstva. Če sta obe pogodbeni stranki iz naše države, se plačilo ne sme dogovoriti v tuji valuti, niti ne sme biti znesek obveznosti vezan na zlato ali na neko tujo valuto (tzv. zlata oziroma valutna klavzula). Po naših zakonskih predpisih je namreč domača valuta, to je dinar, izključno sredstvo za vsa plačila v državi.

Načini plačevanja oziroma disponiranja (t. j. razpolaganja) s tujimi sredstvi plačevanja — to je z valutami in devizami, pa so v glavnem naslednji:

prosto nakazilo, dokumentirani akreditiv, inkaso dokumenti, kreditno pismo, ček.

Prosto nakazilo je najenostavnejši instrument plačevanja v plačilnem prometu z inozemstvom: eno podjetje oziroma oseba da nalog svoji banki, da izvrši neko plačilo v korist drugega podjetja oziroma osebe. Tak nalog se lahko da pismeno, pa tudi po telefonu, teleprinterju in celo po telefonu.

O dokumentarnem akreditivu smo že govorili: eno podjetje oziroma oseba da nalog svoji banki, da izvrši plačilo drugemu podjetju oziroma osebi, kadar ta izpolni določene pogoje in to dokumentira z akreditivnimi dokumenti, ki so vnaprej točno določeni (dokaže z dokumenti npr. dobavo blaga). Med akreditivnimi dokumenti omenimo predvsem: fakturo, specifikacijo, potrdilo o izvoru blaga, železniški tovorni list, ladijski konosament, zavarovalna polica.

Inkaso dokumenti predstavljajo tak način plačila, da domači izvoznik poveri svoji banki dokumente radi izterjave od inozemskega dolžnika. Tak posel je za banko nevtralen, ker ona ni materialno ničesar obvezana, marveč nastopa le kot posrednik pri izterjavi dolga. Če s svojo zahtevo ne uspe, vrne dokumente svojemu nalagodajalcu, da ta pokrene nadaljnji postopek.

Kreditno pismo je nekoliko sorodno akreditivu. Pod kreditnim pismom razumemo nalog, s katerim stavlja banka svojemu komitentu (to je svoji stranki) določen znesek v neki tuji valuti in pri neki inozemski banki, s katero je v rednih poslovnih odnosih, v prosto razpolaganje. Kreditno pismo se uporablja predvsem v potniškem prometu in dobi koristnik po predložitvi kreditnega pisma (in eventualno potnega lista) pri dotični inozemski banki izplačan dotični znesek v gotovini.

Ček pa je pismen nalog, izdan v točno predpisani obliki, s katerim daje nalagodajalec svoji banki nalog, da izvrši določeno plačilo v korist drugega podjetja ali osebe ali pa, da izplača znesek prinositelju čeka.

Odkup deviz

Devizna sredstva, prejeta kot protivrednost za izvoženo blago, odkupuje pooblaščen banka po obračunskem kurzu 750 din za en USA dolar. Izvoznikom pa se razen tega priznava še posebna premija za ostvarjen priliv deviz. Te premije so različne (10 %, 22 %, 32 %).

S posebnim predpisom je določeno, da gospodarske organizacije lahko zadrže določen znesek deviznih sredstev za svoje prosto razpolaganje. Navadno je to 1 %. Če podjetje samo ne namerava koristiti teh sredstev, jih sme prodati samo banki po obračunskem tečaju.

Predpisi tudi priznavajo pravico do ponovnega nakupa že odstopljenih deviz. Izvoznik ima pravico, da ponovno kupi od banke že odstopljene devize in to — če gre za izvoz industrijskih izdelkov — v višini 7 % skupnega zneska deviz.

Bonifikacije

Ker mora izvoznik opravičiti banki celokupno prodajno vrednost izvoženega blaga, je logično, da je treba opravičiti vsako eventualno razliko med prodajno vrednostjo blaga in ostvarjenim prilivom deviz. Take razlike pa nastopajo na osnovi raznih bonifikacij, odpisov in podobno. Do bonifikacije pride, kadar je treba odobriti znižanje prodajne cene na primer zaradi kvalitetnih napak dobavljenega blaga. Opravičevanje bonifikacije se mora izvršiti v roku 30 dni od dneva plačila. Bonifikacija se opraviči z ustrezno dokumentacijo npr.: certifikat pooblaščenih podjetij o uradnem pregledu blaga, potrdilo železnice o uradnem tehtanju, korespondenca med strankami itd. Banka razliko prizna, če je ista opravičena glede na veljavne zakonske predpise, uzance in pogodbeno določila. Če banka ugotovi, da je do razlike prišlo po krivdi proizvodnega podjetja oziroma določene osebe, vloži na devizni inšpektorat prijavo zaradi gospodarskega prestopka.

ZANIMIVO

Preberite!

Po sklepu CDS so sedaj v menzah nove cene, in sicer:

1. Enolončnica brez kruha	50 din
2. Kruh	7 din
3. Kosilo za člane kolektiva	110 din
4. Kosilo za družinske člane	160 din
5. Kosilo za prehodne goste (šoferji, monterji)	200 din
6. Enolončnica brez kruha za tuje goste	80 din
7. Nočni obrok za člane kolektiva (plača ga podjetje!)	100 din

(Pri kosilih je treba pripomniti, da je za člane kolektiva v obratu I — 110 din, v obratu II pa le — 100 din).

Vse ostale jestvine, ki jih prodajajo v bifejih, dobite po ekonomskih cenah, ki ne smejo biti višje od maloprodajnih v trgovski mreži.

Kdor želi večerjo jo dobi v delavski restavraciji II, in sicer stane za člana 60 din. Morate si pa predhodno nabaviti bloke!

Novo cene je CDS uvedel zato, ker so prejšnje cene povzročile dokajšnjo izgubo v letu 1961 (v obratu II!). Letos bo podjetje (regresiralo) povrnilo menzama samo sredstva, ki jih bodo izplačale za osebne dohodke osebja in za vse tiste obveznosti, ki jih mora podjetje plačati delavski restavraciji po zakonu.

*

Od vojakov nam je pisal naš nekdanji član Djuro Jankovič. V pismu se zahvaljuje za novoletno darilo in za redno pošiljanje našega glasila. Pravi, da se bo sedaj kmalu vrnil nazaj, na kar že komaj čaka. Želi, da bi lahko zopet delal pri nas. Na kraju vošči vsem prav srečno in zdravja polno Novo leto.

*

Od večih članov kolektiva smo dobili pisma, v katerih se zahvaljujejo sindikalni podružnici za novoletna darila, ki jih je namenila za njihove otroke. Zagotavljajo nam, da so jih bili otroci zelo veseli.

*

Kako bo letos z ostanki vam zagotovo še ne moremo povedati, je pa predlog že narejen in čaka na potrditev sindikalne podružnice in UO oziroma CDS. V prihodnji številki pa vam bomo že lahko povedali, kako bo. Razumljivo pa je, da bodo veljali enaki pogoji za vse člane kolektiva, ne glede na to, v katerem obratu delajo.

Otroci v vrtcu Kekec med predstavo

Od službe do zabave

(opis modelov)

Krila in bluže so zelo praktičen del naše garderobe, ker jih lahko vedno kombiniramo in menjamo, posebno za v službo, v sili pa jih lahko oblečemo tudi zvečer.

Letos poudarja moda ženskost in nežnost, kar se odraža predvsem pri večernih modelih. Za športne obleke pa so šivi vseh širin in na najrazličnejših delih oblek, nato žepi vseh oblik in velikosti, všiti in našiti na najrazličnejših mestih. Krila so daljša, kar bomo v zimskem mrazu s hvaležnostjo sprejele, in udobno zvončasta. Barve so letos nekoliko drugačne kot lansko zimo. Vso olivnozeleno barvno lestvico so razbili in letos prevladuje rdeča barva ter vsi rjavi in rjavkasti odtenki, nasprotno pa modre in zelene ni veliko. Zelo v časih v letošnji zimski modi je karo vzorec v raznih variantah, ki si ga pa seveda, posebno večji karo, privoščijo le vitkejšje.

1. Komplet iz volnenega blaga ali deftina. Jopica je krojena kot pulover: kromčast vratni izrez, raglan rokavi. Ob izrezu teče širok šiv, ki se podaljša do roba. Krilo je ravno, le pri eni strani je komaj kakih 25 cm spuščena velika votla guba. Ob tem stranskem šivu je tudi širok šiv, ki teče potem okrog ob robu. Ob nasprotnem stranskem šivu ni okrasnih šivov!

2. Drugi model je lahko enodelna obleka, ravnega kroja, ki jo prevežemo s pasom, ali komplet bluže in krila. Primerno blago je tudi tenak žamet.

a) Krilo je iz šestih pol sestavljeno, nekoliko zvonasto. Prednja in zadnje dva šiva sta še prešita z dva centimetra okrasnim robom. Žepi so všiti.

b) Tudi malo zvonasto krilo, z gladko, votlo gubo spredaj in zadaj. Na levi strani je našit žep, na obeh straneh pa sta našita še zavihka, ki navidezno skrivata žep.

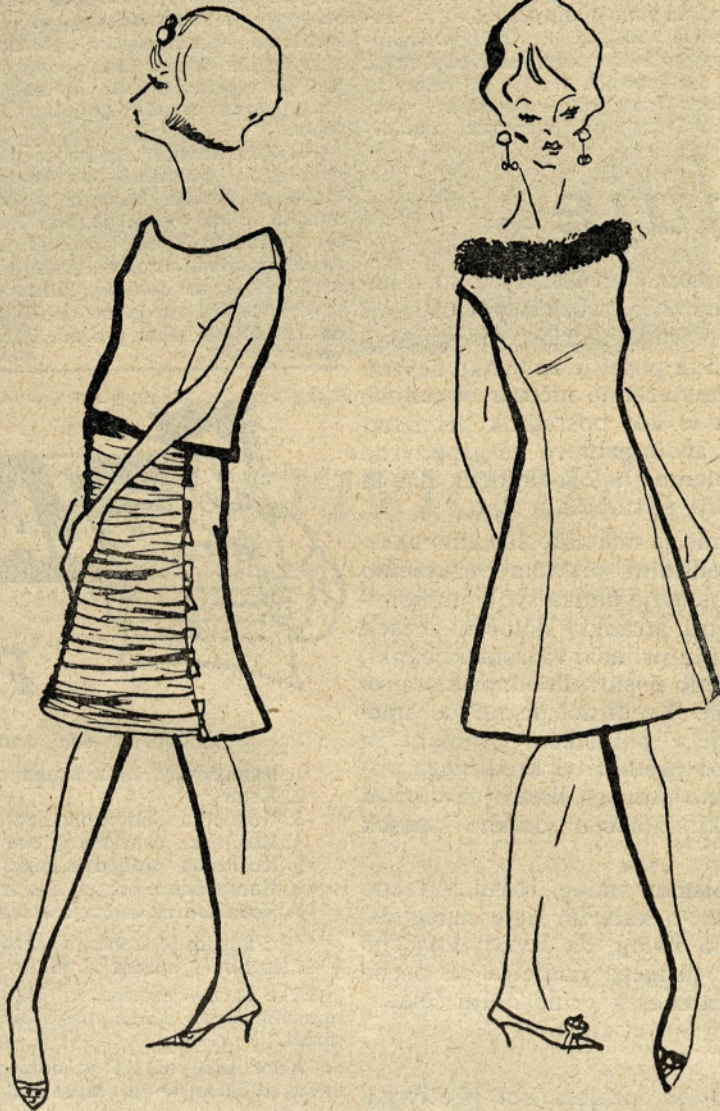
3. Se zanimivo krilo za zvečer je tudi nekoliko zvonasto, posebno pa je sprednji del krila, ki je

v stranskih šivih nabran. Ob šivu se nizajo male pentljice iz istega blaga. Najprimernejše blago je vsekakor žamet, bluzica je svilena ali iz istega blaga kot krilo, tudi v isti barvi, le za ton svetlejša ali temnejša. Lepa kombinacija bi bila tudi na primer: žametno krilo vinsko

rdeče barve in svilena roza bluzica.

4. Preprosta večerna obleka je popolnoma enostavna in razen kožuhovinaste obrobe ob izrezu nima poudarkov. Če se vam zdi prepusta, ji pripnite k ovratniku lepo broško, pa bo kar dovolj!

S. B.

Komplet iz volnenega blaga ali deftina

Očetje pogosto pozabljajo

Ta članek je pred leti objavila neka ameriška revija, in ga je na ponovno zahtevo bralcev objavila zopet v preteklem letu. Pred dnevi ga je objavil naš dnevnik DELO, sedaj pa ga prinašamo tudi mi, ker je zelo resničen in aktualen in na kraju tudi marsikateremu očetu potreben!

uredništvo

Poslušaj me sinko! Govorim ti medtem, ko spiš, z ročico pod glavo ter s kodrčki plavih las, ki so ti padli na čelo. Skrivaj sem se priplazil v tvojo sobo. Pred nekaj trenutki, medtem ko sem bral časopis, me je naenkrat preplaval val kesanja. Zjutraj sem bil jezen nate. Grajal sem te, ko si se oblačil za šolo, ker si se umil kot mačka s šapico; očital sem ti, da nisi dobro očistil svojih čevljev; strogo sem te opomnil, ker si pustil v neredu nekatere svoje stvari.

Med zajtrkom sem te še naprej grajal: »Vse prevrneš, požrešno ješ, komolce polagaš na mizo!« Ko sem odhajal, si zaklical za menoj: »Na svidenje, očka!« Nagubančil sem čelo in ti namesto pozdrava dejal: »Vedi se lepo!«

Vse to se je ponovilo tudi zvečer.

Ko sem se vračal domov, sem te našel na ulici, kjer si se kleče na kolenih, igral. Čevlje si imel preluknjane. Ponižal sem te pred tovariši, ko sem te gnal pred seboj prav do doma.

»Čevlji so dragi,« sem ti rekel, »če bi jih moral sam kupovati bi bolj pazil nanje.«

Malo kasneje, ko sem bral v svoji sobi, ali se spominjaš, kako si plašno vstopil in okleval na pragu? Nad časopisom sem te pogledal, jezen, ker si me s svojim prihodom zmotil, in te ostro vprašal: »Kaj še hočeš?« Ničesar nisi odgovoril, pritekkel si in se mi pognal okrog vratu ter me stisnil z vso ljubeznijo, ki ti je cvetela v srcu in katere vse moje nerazumevanje ni moglo zadušiti. Nato si stekel ven in slišal sem te, kako si skakal po stopnicah.

Vidiš dečko moj! Nekaj minut kasneje mi je časopis zdrsnil iz roke in strah mi je vznemiril srce. Kaj je storila iz mene navada? Navada, da te neprestano opominjam in grajam. Ali je to res edini način, na kakršnega sem sposoben presojeti tvoje otroštvo? Pa vendar, saj te imam rad, čeprav se vedem tako, kakor da sva istih let (mojih let!).

In vendar je v tvojem značaju toliko lepih lastnosti! Tvoje majhno srce je prostrano kakor zarja, ki se zjutraj prikaže izza gora. To mi je postalo jasno šele takrat, ko si me tako spontano objel, preden si odšel spat.

In to je edino važno nocoj, moj mali! Prišel sem k tebi in skrivajoč se v temi pokleknil ob tvoji postelji. To je slabo opravičilo, čeprav vem, da ne bi razumel, če bi ti vse to povedal, ko bi se zjutraj zbudil. Jutri pa bom pravi oče!

S teboj bom nežen in vedno ob tebi v tvojih težavah. In smejal se bom, kadar se boš ti smejal. Če me bo prevzela nestrpnost, bom stisnil zobe. In neprestano bom ponavljal: »Saj je še majhen deček... zelo zelo majhen deček!«

Grešil sem, ko sem se obnašal do tebe kot odrasel mož. Ko te gledam tako neutrudnega in skrčenega v tvoji postelji, mi je šele jasno, da si še slaboten otrok. Še včeraj si ležal v naročju svoje mame in naslanjal glavo na njene prsi.

Preveč sem zahteval od tebe... preveč!

Kape in torbice

KAPE

a) Kapa je lahko pletena ali sešita iz kožuhovine. Važno je, da jo ženska oblikuje v lepo okusno

kapo in ne v kakšno smešno pokrivalo. Pristojna ženskam raznih starosti.

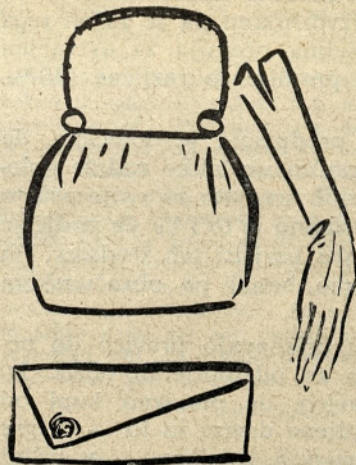
b) Bareta, ki je ne vidimo nikjer več, je vendarle še moderna. Je pa primerna le za mlajše ženske, dekliškega videza. Ni nujno, da je bareta enobarvna, še lepša je karirasta. Če jo želite, Vam jo bo naredila modistka.

TORBICE

a) Torbica za vsak dan je precej velika. (Majhnih torbic ne nosite, ker že dolgo niso več moderne). Značilno za torbico je, da je navadno delana iz grobega usnja. Nosile jo bomo lahko tudi vsak dan v službo. K njej bomo kombinirale, če bo mogoče, rokavice in čevlje, vsaj barvo, če že ne kvaliteto usnja.

b) Torbica je izrazito športna. Uporabile jo bomo za potovanje ali če ni prevelika, tudi za službo. Za ta model velja isto kot za model a.

c) Večerna torbica mora biti iz temnega gladkega usnja. Izdelana mora biti fino in naj harmonira s čevlji in z rokavicami. Tu mora biti ista barva in kvaliteta v vseh usnjenih dodatkih.

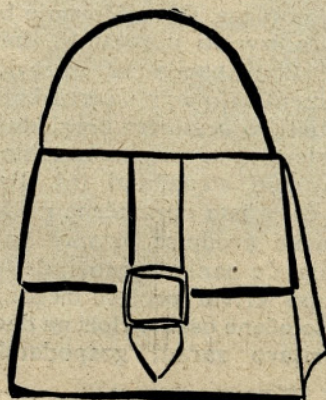
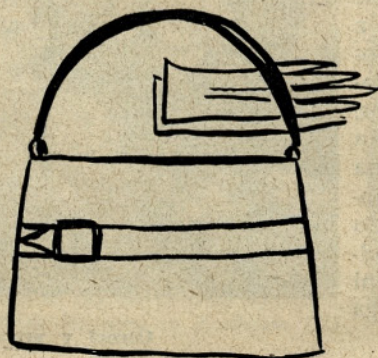

d) Tudi to je večerna torbica. Lepa je, kljub svoji preprosti obliki, če je iz zelo finega usnja. Lahko je zlata ali srebrna (bronzirana) ali kake druge barve.

Nimam namena, vsiljevati svoje modele. Želim le, da bi Vam ti nasveti malo pomagali pri nakupu teh potrebnosti.

Poudarjam pa, kljub temu, da so moderne velike torbice - naj jih majhne ženske ne uporabljajo, temveč naj si izberejo bolj solidne modele.

J. J.

Prevozi na delo in z dela domov

Krajem leta 1961 je bila izdelana analiza prevozov delavcev na delo, iz katere je razvidno, da se vozi na delo v oba obrata okrog 1350 ljudi in da so stroški prevoza 64.000.000 letno. Od tega plača podjetje 53.000.000, delavci pa 11 milijonov din. Analiza je tudi pokazala, da se nekateri delavci in uslužbenci, ki delajo samo dopoldan, in bi se lahko vozili na delo z vlakom, vozijo na delo z avtobusom, čeprav je avtobusna mesečna vozovnica za več kot 50% dražja kot za vlak.

Vse te številke so prisilile upravo podjetja in samoupravne organe, da so začeli razpravljati o tem vprašanju, in da so sklenili, da se izdela pravilnik o prevozih na delo. Pravilnik je bil potem potrjen na eni izmed sej CDS. Veljava od 1. 1. 1962 dalje, in med drugim določa tudi to, da bodo v prihodnje delavci in uslužbenci prispevali za mesečno vozovnico v letnih mesecih po 2000 din, v zimskih (november, december, januar, februar in marec) pa po 1500 din mesečno. Tako se bodo stroški podjetja za prevoze znižali na približno 35.000.000 din letno. Dalje pravilnik določa, da bodo o delavcih in uslužbencih, ki delajo samo dopoldan in se vozijo na delo z avtobusom a stanujejo ob železniški progi, odločali obratni delavski sveti v posameznih ekonomskih enotah.

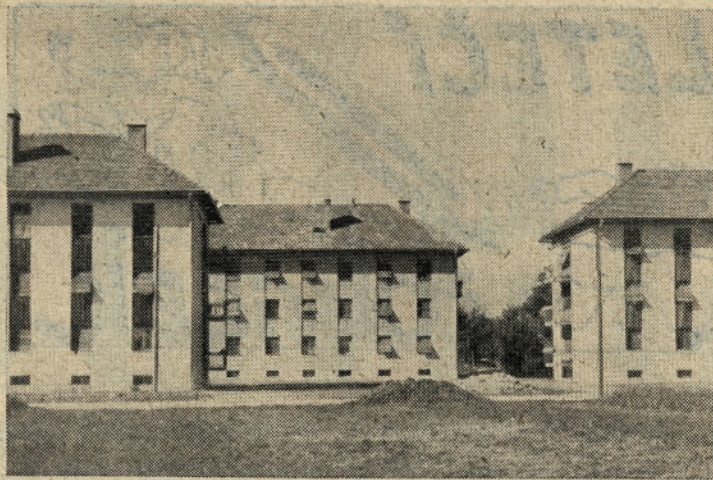
Nujno potrebno je, da se dotaknem tudi nekaterih problemov in težav, ki nastopajo v zvezi z naročanjem mesečnih avtobusnih vozovnic. Vsak mesec, do 25. v mesecu za prihodnji mesec, je treba

poslati prometnim podjetjem spisek upravičencev za mesečne vozovnice. Ljudje, ki se vozijo pa so navajeni, da javljajo spremembo obratnim pisarnam do 25. v mesecu in ker je treba vnesti vse spremembe v spisek in ga predpisati, je jasno, da spisek ne moremo poslati do določenega roka. Iz obrata II dobimo pravočasno spremembo in sicer že 21. v mesecu, v obratu I pa se delavci ne morejo tega privaditi in največkrat dobimo iz kakega obrata I spremembo šele 25. v dopoldanskim urah. V takem primeru je spisek na hitro napravljen in zaradi bojznosti, da ne bi pravočasno dobili kart, odposlan tudi brez kontrole. Potem

ni čudno, če iz Janeza postane Jože, iz Julke Jelka in podobno.

Zaželjeno je, da bi tudi obrat I pošiljal spremembe do 21. v mesecu. To bodo lahko delali samo pod tem pogojem, če bodo delavci, ki se vozijo na delo, pravočasno vsak mesec javili spremembo do 25. v mesecu za prihodnji mesec. Torej ROK ZA JAVLJANJE SPREMEMB OBRATNIM PISARNAM ZA MESEČNE AVTOBUSNE VOZOVNICE JE DO 20. V MESECU ZA PRIHODNJI MESEČ! KDOR SE TEGA ROKA NE BO DRŽAL, BO MORAL KARTO PLAČATI, ČEPRAV JO JE ODPOVEDAL, ALI PA KARTE SPLOH NE BO DOBIL.

H. T.

Naše stanovanjske hiše na Planini

IZ DRUGIH KOLEKTIVOV

Podjetje KAMNIK: 45-urni delovni teden - zmaga kolektiva! (Članek dobesedno objavljamo iz njihovega glasila!)

20. december 1961 bo zapisan v analih podjetja s stoletno tradicijo z velikimi črkami. Razprave, predlogi in misli kolektiva so postale resničnost - delavski svet podjetja je na ta važen dan sprejel sklep o uvedbi 45-urnega delovnega tedna.

Zivljenjsko nevarno in zdravju škodljivo delo pod težkimi vremenskimi pogoji (delo na prostem), velik psihičen napor in odgovornost opravičujejo ta sklep ob upoštevanju specifičnosti naše proizvodnje smodnika, razstreliva in drugih eksplozivnih materia-

lov. Ze nekaj let je storilnost v stalnem porastu, poleg tega smo pred rekonstrukcijo in modernizacijo podjetja. Avtomatizacija in mehanizacija tovarne bo nedvomno omogočila znaten dvig storilnosti. Poleg tega pa bo odpadel problem zaposlitve viška delovne sile, ki bi morala verjetno iskati zaposlitev v drugih podjetjih.

Politične organizacije v podjetju so prisluhnile mnenju organov upravljanja v posameznih ekonomskih enotah in na podlagi analize sestavile in predložile delavskemu svetu podjetja obsežen predlog o uvedbi 45-urnega delovnega tedna, o katerem je delavski svet razpravljal in odločil:

1. S 1. januarjem 1962 preidemo na 45-urni delovni teden.

2. Pri 45-urnem delovnem tednu mora ostati vsakodnevni čas za odmor (30 minut) nespremenjen.

3. V proizvodnih ekonomskih enotah mora biti delovni čas enak, in sicer:

- za proizvodne ekonomske enote, ki delajo v dveh izmenah, bo delovni čas: za prvo izmeno od 6. ure do 14. ure, za drugo izmeno od 14. ure do 22. ure, tako da druga izmena v soboto popoldne ne pride na delo. Povprečno bo tako vsak delavec, ki dela v dveh izmenah, opravil na teden 44 ur.

4. Delavci ali uslužbenci, ki delajo samo v eni izmeni, bodo delali od 6. ure zjutraj do 14. ure popoldne in bodo imeli vsako drugo soboto prosto. Tako znaša tudi zanje povprečni delovni čas na teden 44 ur.

5. Primanjkljaj - 1 ura tedensko (imenujemo ga ura organov upravljanja) bomo koristili:

a) za zasedanje organov samoupravljanja, v katere je vključeno v novih pogojih upravljanja veliko število članov kolektiva.

b) za seznanjanje članov s HTZ predpisi.

V prihodnje bodo vsa zasedanja izven delovnega časa oziroma v okviru tiste ure na teden, ki smo jo dolžni opravičiti.

P. G.

6. Delavci, ki so člani organov upravljanja, morajo v primeru zasedanja zamenjati izmeno, tako da na učinkovitem delovnem času ne bodo ničesar izgubili.

7. Ekonomske enote - uprava, komerciala, lesni obrati, pomožni obrati, avtopark in energetika bodo prilagodile sistem 45-urnega delovnega tedna lastnostim in pogojem posamezne službe, organizirali bodo dežurno službo za proizvodne potrebe in za zvezo z zunanjim svetom. Posamezni delavci ali uslužbenci pa bodo proste sobote izkoristili izmenoma.

Ce pa interesi podjetja zahtevajo, da pride član podjetja na delo v soboto, ko bi moral biti prost, se mu mora omogočiti neki drugi prost dan v tednu (vzdrževanje, transport in ostale službe).

Sebi posameznih služb bodo sestavili spisek dežurstva, od katerega ne bodo smeli odstopiti. Zeljše posameznikov po spreminjanju določenih prostih dni, bo treba odločno odklanjati in dosledno izvajati politiko potreb in interesov podjetja.

(Druga oblika 45-urnega delovnega tedna; na primer, če bi vsako soboto delala vsaka izmena po 5 ur, ne pride v poštev, ker posebni pogoji tehnološkega postopka ne prenesejo predaje dolžnosti na delovnih mestih med obratovanjem osnovnih strojev!)

Osvojeni principi imajo niz prednosti. Vožnja delavcev z avtobusom enkrat na 14 dni odpade. Oddaljenim delavcem je prihranjeno mnogo kilometrov poti, predvsem v jamskem času. Priprava toplega obroka ob sobotah popoldne ne bo potrebna. Ena plačana malica in odmor vsako soboto popoldne odpadeta, ker so delavci v proizvodnih obratih ob sobotah prosti. Istočasno pa je olajšana uvedba 45-urnega delovnega tedna za osebe enolončnice. Ob sobotah popoldne odpade kurjenje v kotlarni. Omogočeno je boljše vzdrževanje strojev, za kar je bilo dosedaj potrebno nedeljsko delo ali nadurno delo. Tako je zmanjšana tudi skrb odgovornih oseb za varnost proizvodnje.

Prosta sobota omogoča vsem delavcem, ki so zaradi nevarne proizvodnje potrebni rekreacije in oddiha, koriščenje počitniškega doma v Portorožu in planinskih koč na Veliki planini.

Delavci bodo lahko opravili različne osebne zadeve izven delovnega časa, kar bo vsekakor zmanjšalo število plačanih in neplačanih izostankov z dela.

Člani kolektiva bodo imeli več časa za vsestransko udejstvovanje v družbenem, športnem, kulturnem in družbenem pogledu v podjetju in izven njega.

Uvedba 45-urnega delovnega tedna je neprecenljive vrednosti ter odraz moči in prizadevanj celotnega kolektiva. Vendar pa ne smemo pozabiti, da smo dolžni svoj odnos do dela okrepiti in opravičiti pred družbo skrajšanje delovnega časa. To se pravi, da prevzemajo ekonomske enote veliko odgovornost v skrbi za nenehnim iskanjem skritih rezerv. Izboljšanje tehnološkega postopka, izboljšanje organizacije dela posameznih služb mora bistveno vplivati na storilnost in ne smemo dovoliti, da bi želje posamez-

nikov zavirale sistem skrajšane delovnega tedna. Tri ure tedensko predstavljajo za nas znatno izboljšanje pogojev in prispevek k ugodju in dvigu standarda naš vseh v podjetju.

S 1. januarjem 1962 stopa kolektiv podjetja Kamnik smelo v novo obdobje, v obdobje še večjih prizadevanj in odgovornosti.

DITTIS

(Dalje s 4. strani)

Društvo je za svoje člane priredilo v letu 1961 tri strokovne ekskurzije; eno od teh celo v Zagreb, Dervento, Bosanski Brod in Banja Luko. Enkrat mesečno so bili redno sestanki s strokovnimi predavanji v Klubu gospodarstvenikov, razen tega pa so člani predavali zanimive teme po osemlethak in dijakom na Tekstilnem šolskem centru.

Velik uspeh je društvo doseglo z izdajanjem svojega strokovnega glasila, ki mesečno prinaša razne skrajšane prevode najzanimivejših člankov iz priznanih inozemskih strokovnih revij. Jasno je, da zato ta časopis ni zanimiv in koristen le za člane, temveč tudi za druge strokovnjake. Da je to res, dokazuje velik interes, ki ga je zbudila prva številka.

Priprave za deseti tekstilni ples, ki bo 3. februarja v Tekstilnem šolskem centru Kranj, so v polnem teku. Kdor zanj ni prejel vabila naj se obrne na vodstvo DITTIS, kjer mu bodo ustregli.

Se marsikaj koristnega beleži DITTIS v bilanci svojega dela. Kot večina drugih organizacij pa tudi DITTIS boleha na boleznih, da opravlja vse delo le ozek krog najbolj prizadevnih članov. Upajamo, da se bo vendar enkrat ta krog razširil, saj bi društvo potem zmoglo še zahtevnejše in obsežnejše naloge kot doslej.

M. P.

Popravki

V četrti številki je napaka v članku OBISK V BRATSKI BOŠNI, in sicer je pravilno, da teče skozi Banja Luko reka Vrbas in ne reka Drina. (Zahvaljujemo se bralcu, ki nas je na napako opozoril).

V članku: Na kratko o našem podjetju pa smo spregledali oziroma pozabili navesti vodilnega uslužbenca tov. Pavla Gregorca, ki je šef oddelka za izvoz in uvoz in računovodjo tov. Ivana Kovačiča. Prosimo, da nam to oprostita.

V peti številki iz leta 1961 pa nam jo je tiskarski škrat prav močno zagodel, in sicer na predzadnji strani pri križanki. Pod številko 39 vodoravno bi namreč moral stati: OBMORSKA TOVARNA ŽIVAL, ne pa: OBMORSKA TOVARNA ŽIVIL. Vse, ki so križanko kljub temu rešili in v odgovarjajočo vrsto vnesli »OSEL« oziroma so jo pustili prazno obveščamo, da bomo eno in drugo upoštevali kot pravilno. Na zadnji strani te številke sta pri šesti kritici izpuščeni besedi LEPA BESEDA tako da se vrsta pravilno glasi: Enakopravnost sicer je lepa beseda...

Šport v podjetju

Clovek pravzaprav ne ve ali bi sploh še pisal o športu. Vse tako izgleda, da se športno življenje v našem podjetju sploh več ne da poživiti. Saj je sicer res, da so aktivni šahisti, kegljaci, morda tudi smučarji in igralci namiznega tenisa, vendar te panoge le ne morejo predstavljati športne dejavnosti tako velikega podjetja kot je naše.

ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU! mar je to samo fraza? Prepričan sem, da ne, saj bi drugače ne gojilo obsežnega športa toliko podjetij, vse šole, JLA in druge ustanove, poleg mnogih športnih društev v državi. Če bi bila to le fraza, potem država ne bi dajala letno težke milijone za šport, saj bi jih lahko uporabila na mnogih drugih in tudi potrebnih mestih. Vendar jih daje, ker ve, da je šport eden osnovnih pogojev za zdrav in močan rod, da je dalje šport tudi eden osnovnih pogojev za vse druge dejavnosti v življenju posameznika in skupnosti. Če pa je tako, in res je tako, potem v našem podjetju pravzaprav gresimo, saj temu vprašanju ne po-

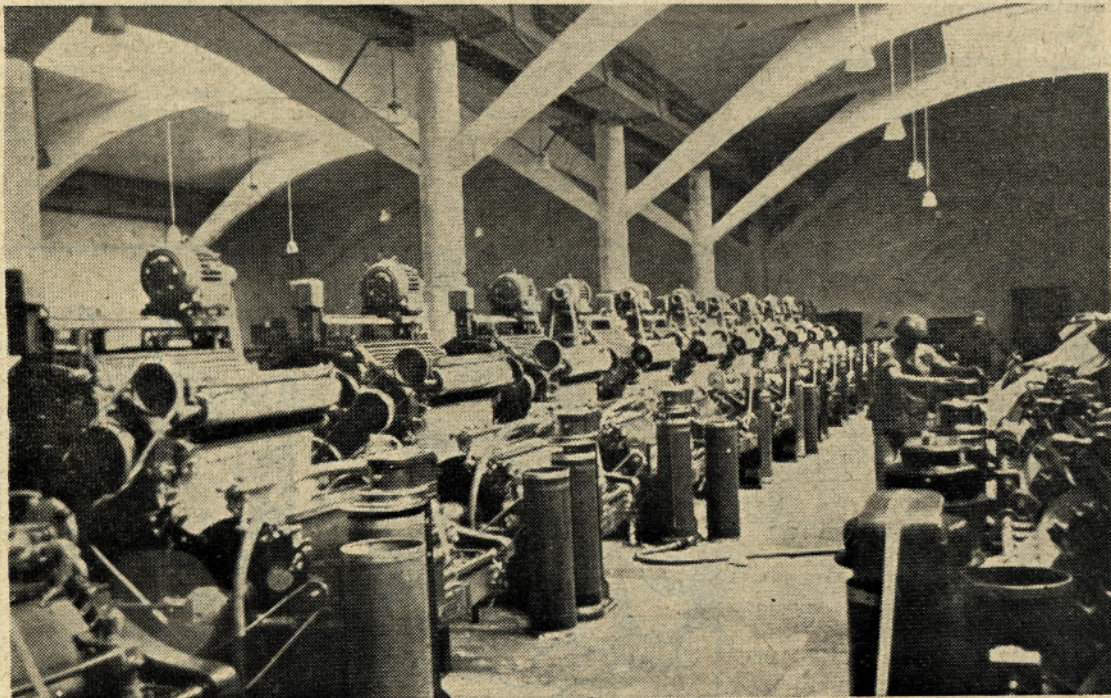
svečamo nobene pozornosti, čeprav imamo vse potrebne pogoje.

Jasno je, da dva ali trije mladinci ne morejo uspeti, ne morejo izvesti organizacijo močnega fizikalnega društva v podjetju, ki bi imel odgovarjajoči odbor in vodstvo. Brez trdnega vodstva in združene dejavnosti vseh športnih panog pa tudi ni možno uspešno in kvalitetno športno življenje.

Potreben je torej član kolektiva, ki ima v podjetju nekaj besede, ki je energičen in ima razumevanje za šport in njegovo potrebo, in ki ne bo odnehal že pri prvi zapreki. Poleg takega organizatorja pa bi se morali za uspeh zavzeti CDS, UO in sindikalna organizacija, ker brez razumevanja in podpore teh organov uspeh ni mogoč. To bi bila pravilna pot za poživitev športa v podjetju, medtem ko tisti, ki dajejo to nalogo zgolj mladinski organizaciji gresijo, saj zahtevajo od nje več, kot zmore narediti.

Kot rečeno pa ni objektivnega razloga, ki bi pravilno športno življenje v našem podjetju onemogočal.

P. G.

Mikalniki v predilnici II

Sedaj pa imate! Nič več ne boste mogli godrnjati čez slikanice, ker jih enostavno več ne bo. Skoda, pravim jaz, saj so bile tako zanimive, da sem jih prav z užitkom gledal. Je že tako na tem svetu, da mora vse z njega, kar se ravno ne sveti kot zlato ali pa če povsem ne odgovarja kakih važnih osebi. Tudi slikanice niso čisto odgovarjale taki važni osebi, pa je zadeva prišla pred CDS, kjer so uredniški odbor ozmerjali in mu celo zagrozili. Pa si je verjetno mislil urednik: »Le zakaj bi se zafrkaval in kregal ali jih pa poziral? Če je ljudem bolj všeč, da je časopis brez slikanice, naj bo pa brez nje!« Torej, v prihodnje slikanic ne bo več, vsaj ne takih, ki bi zrasle na zelniku urednika.

Ker smo ravno na prehodu iz enega leta v drugo, bi se morda malo ustavili tudi pri inventuri. Sicer ne bi obširno o njej poročal, ker večina tako pozna vsa dejanja te veseloigre. Povedal bi le to, da je imela letos hujše posledice kot lani, seveda so se te posledice zgodile izven vrat podjetja. Tudi drugače sem prepričan, da je uspela in da bomo na CDS zanesljivo slišali, da vse (kot vsa prejšnja leta) zopet »štima«, saj je tako edino »možno« in pravilno.

Nikar mi ne zamerite, če bom danes vse pripovedoval kar na vsakriž; imam namreč zelo malo časa, pa res ne utegnem še urejevati. Urednik mi je včeraj zagrozil, da mojih člankov sploh ne bo več sprejel, če jih ne bom oddal vsaj mesec dni prej. Ali si lahko predstavljate da sem ga debelo pogledal, saj nisem mogel dovolj hitro najti pravega razloga. No pa

mi je kar sam povedal, in sicer je dejal: »Veš, nič več ne gre tako, kot je šlo v prejšnjih letih. Sodelavcev je vedno manj, tipkarico dobim le sem in tja za kak dan ali pa kako urco, iz obrata II sploh ni prispevkov, tja grem pa zelo težko, saj sem potem vedno ves blaten od avtomobilov, ker moram kar peš. Tudi če grem slikati moram z vso kramo peš. Vse to mi seveda vzame mnogo časa in zato sem slabe volje. So pa še druge reči, o katerih pa raje ne bom govoril, da se ne bi kdo spet prizadetega počutil.« Ker tudi sam veliko vidim in slišim, sem mu moral samo pritrčiti, da je res tako. Res je hudo, če je človek za vse sam, pa še takrat ne najde razumevanja.

Izgleda, da bom sedaj zopet moral bolj pogosto pisati o menži. Zadnje čase so nam namreč začeli rezati kruh prav po mačehovsko. Sicer je prav, da ga moramo plačati, ni pa pravilno, da je skoraj vedno trd kot kamen in zraven še tako tenak, da skoraj lahko vidiš skozenj. Tudi klobasice bom odslej imenoval klobasičičke, verjetno pa ni potrebno, da bi razlagal zakaj. Pohvaliti pa moram to, da so enolončnice zadnje čase zares boljše (ker so porasle cene), kosila pa manjša, Ker so cene zanje ostale iste. Drugih novosti iz menze trenutno nimam, sicer jih boste pa izvedeli več v članku, ki ga je napisal naš urednik.

Predno bi šel nad plavajoči most, bi vam rad dal dober navsot: V PODJETJU HODITE SKRAJNO DESNO OZIROMA PA SE BOLJE, HODITE KAR PO GREDAH, KER BOSTE TAKO

ZANESLJIVO USLI SMRTI, KI PREŽI NA SVOJE ŽRTVE. Če še ne veste zakaj, vam bom pa povedal. Naša cesta, ki pelje od vhoda pa tja v predilnico, je zadnje čase proglašena za dirkalno stezo in sicer za vse kategorije avtomobilov. Sedaj po njej preizkušajo svoje sposobnosti domači in tuji strokovnjaki voznje. V začetku leta sem sam videl, kako je član kolektiva bil žrtev svoje neprevidnosti. Sel je sicer popolnoma desno, vendar bi verjetno moral iti že ob samem bregu Save, da bi se izognil nesreči. Skoda, da v podjetju nismo kolektivno zavarovani, saj bi potem vsaj žena (ali mož) imela kaj od te dirkalne steze.

Ko že govorimo o avtomobilih bi povedal še to, da se bomo tudi v podjetju sedaj znebili tistih štirih starih škatal, ki res niso več za nobeno rabo. Ostal nam bo le še novi FIAT 2100 in pa CHEVROLET, ki ga nismo hoteli prodati zato, ker je že zgodovinska znamenitost. Verjetno ga bomo nekaj let še negovali, nato pa prodali kakemu muzeju.

Sedaj pa nad most. Verjetno ga ni v podjetju, ki ga ne bi preklinjal z njim vred pa seveda tudi vse tiste, ki se ne spomnijo, da smo tudi mi ljudje, da tudi mi radi hodimo v službo s suhimi nogami, da smo dali za ta most že težke milijone, da smo... še veliko tega itd. Je že hudič, če človek nima botra, ki rad kaj da, še večji hudič pa je, če imaš samo žlahto, ki ti samo jemlje, da pa nič. Izgleda, da je žlahta res strgana plahta. No, pa nič zato, ima mesto Kranj vsaj eno znamenitost več, na katero je zares lahko ponosen, saj je verjetno edinstvena v državi. Da pa bodo ljudje iz drugih krajev postali nanjo pozorni, sem predlagal uredniku, naj jo vzame na svoj kontrafe, da bi jo potem lepo opisano poslal v Ljubljano, kjer jo bodo zanesljivo radi objavili v vseh dnevnikih, tednikih in revijah. S tem bo ta znamenita turistična točka dovolj popularizirana, uspeh pa seveda tudi ne bo izostal. Zaradi lažjega ogleda pa smo objavili tudi razpis za čolnarje, ki bodo imeli zajamčeno delo skozi vse leto.

Ljudi zelo zanima, kako bo kaj z osebnimi dohodki. Ja, veste dragi moji, vas vedno vse tisto zanima, ki je sekundarnega značaja. Zakaj vas pa ne zanima, kako boste v tem letu kaj delali, kakšna bo vaša produktivnost in kvaliteta, kakšne so razmere nasploh in podobno. Predvsem naj vas to zanima, ker je od tega v največji meri odvisen tudi dohodek posameznika in vseh. Sicer bi vam pa svetoval, da nikar vedno ne mislite samo na denar, ker ni res, da bi bil sveta vladar. Vladarja sveta sta trenutno Hruščov in Kennedy, ker nas lahko zmeljeta v prah in pepel.

Morda še ne veste, da vlada v obratu I med predilnico in ostalimi obrati pravo vojno stanje. Ze dalj časa so prekinjene vse telefonske zveze, narejeni so tudi okopi in postavljene žične ovire. Izgleda, da nekaj ni v redu tam na meji! Sicer lahko vidiš, kako letajo odgovorni v eno in drugo smer, verjetno želijo razmere zopet normalizirati, vendar vse kaže, da ni kaj kmalu pričakovati uspeha. Pametno bi bilo, če bi varnostni organi podjetja poiskali krivce, ki zares zaslužijo dokajšnjo kazeno.

To so vam tiči tam v tkalnici. Zgradili so prostore za nove pi-

sarne, potem so naredili tudi šestero novih vrat, ki so jih lepo vzdali. Pa se je spomnil nekdo in rekel: »Ja, tovariši, ta vrata pa vendar ne odgovarjajo zahtevam!« Pa so se brihtne glavice zopet skupaj vsedle, in ugotovile, da so vrata zares nepravilnih oblik in da jih je nujno treba zamenjati z višjimi in širšimi. No, prišli so zopet zidarji, odkopali so vzdana vrata, na njih mesto pa so vzdali še večja in lepša ter odgovarjajoča. Mar ni zares kar ganljivo, kako velikodušno mečemo stran težko pridobljena sredstva. Mar ni čudno, da se kaj takega in podobnega lahko zgodi, čeprav so neke načrti, čeprav bi tako napako morali ugotoviti pravočasno in podobno. Pozitivno je le to, da bodo člani kolektiva, ki potrebujejo takšna vrata, le-te lahko dobili kot neuporaben les za kakih 500 dinarčkov. Naj pohite tisti, ki imajo kaj izgledov!

Danes sem pa kar veliko načeval, vendar upam, da boste zadovoljni. Če pa bo koga srbelo, da bi malo zacvilil pa naj kar cvili, saj tudi muček vedno zacvili, če mu stopiš na repek.

Se lep pozdrav vsem!

L. C.

Ne pijte vode po uživanju sadja!

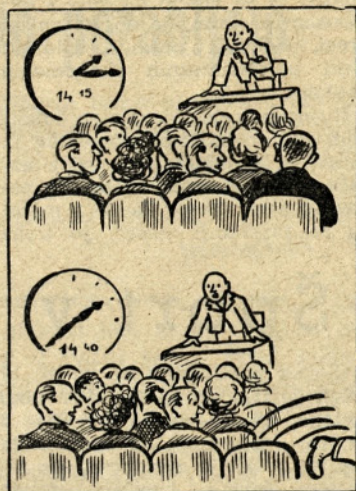
V poletnih mesecih, ko je dovolj svežega sadja, se vedno znova dogaja, da kličejo zdravnika k otroku, ki se je najedel svežega sadja in napil vode — posledica so hude težave v prebavilih. Ze stoletja je iz izkušenj znano, da neposredno po obilnem uživanju svežega sadja ne smemo piti vode. Sodobna medicina je dandanes ugotovila, za kaj gre pravzaprav pri pitju vode po uživanju sadja.

Če pride sadje, razgrizeno na kosce, v želodec v dotik z vodo, sadje najprej nabrekne. Češnje na primer povečajo svoj obseg približno za 100%. Pri temperaturi 37°C, kot je v želodcu, se prične nenormalen proces vrenja. Pri tem vrenju se razvijejo plini, ki povzročijo omenjene težave. Po močnejšem ali slabotnejšem bolečem napenjanju se navadno pojavi driska. Pojavijo pa se lahko tudi zelo hudi krči. Če je želodec zelo razširjen, lahko želodčne stene izgube svojo elastičnost in se ne skrčijo. S tem se začne nujno močnejše v prebavi. Posledica tega je celo lahko ileus, ki ga je treba odstraniti s takojšnjim operativnim posegom. Ker ti nenormalni procesi v črevesju in želodcu zelo pritiskajo na trebušno prepono, ovirajo dihanje in delovanje srca. Pri bolniku se zaradi tega lahko pojavi občutek strahu pred smrtjo.

Zanimivo pa je, da se pri pitju kuhane vode, na primer v kavi ali čaju, take težave ne pojavijo.

Posebno nevarno pa je po uživanju sadja pitje takih tekočin, ki vsebujejo ogljikov dioksid (sodavica ipd.).

V tej zvezi zdravniki tudi nenehno opozarjajo na to, da moramo sadje pred uživanjem vselej umiti. Na eni sami češnji ali češplji so namreč našli nad 30 tisoč različnih bakterij, med katerimi so na srečo povečini neškodljive. Med njimi pa so nekatere tudi zelo nevarne.

Seja

RAZPIS?!

Tekstilna industrija Tiskanina-Inteks sprejme takoj v službo 20 do 30 čolnarjev, ki bi prevažali delavce obrata I preko Save takrat, ko je most pod vodo. Ker nastopi tak primer ob vsakem deževnem vremenu, bi imeli kandidati zajamčene osebne dohodke skoraj skozi vse leto. Če nadalje upoštevate, da se razmere ne bodo izboljšale vsaj še dvajset let, potem si skoraj ne morete misliti ugodnejše prilike.

POSEBNI POGOJI:

Nastop službe — takoj!
Plača — po želji!
Pogodba za dobo dvajsetih let!
Colne bo dala na razpolago Komunala Kranj.

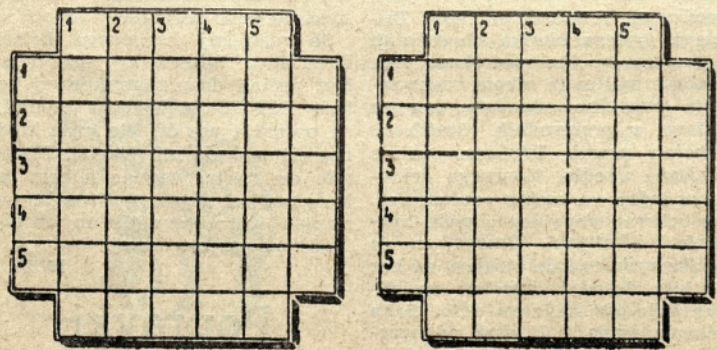
Delovni čas: 5.30 do 6.30, od 13.30 do 14.30, od 21.30 do 22.30.
Stanovanje je zagotovljeno!

Se napoved vremenslovcev: ker prehajamo v dobo atomskih poizkusov, se bodo vremenske prilike še poslabšale in zato lahko upamo, da bo za dobo dvajsetih let skoraj skozi vse leto deževalo.

Mokronogi forum!

Kakor vidite, so pogoji zares odlični in zato nikar ne odlašajte!

Nagradno: magična lika in križanka

Magična lika — dvojčka

Magična kvadrata sta po liku enaka — opisi besed pa so za oba lika pod posameznimi številkami pomešani, tako da morate sami ugotoviti, za kateri magični kvadrat veljajo.

Vodoravno in navpično:

1. vojščak iz plasti plemičev v stari Japonski — upravljalec to-

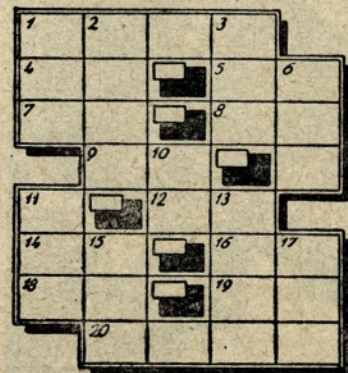
varn in podjetij v našem socialističnem gospodarskem sistemu, 2. šibkost, nemoč — vrsta smreke, ki raste danes samo še na balkanskem polotoku, 3. mečevalc — nadomestilo, nadomestek, 4. dogodivščina, doživljaj — lastnina, posest, 5. vrsta slabšega cestišča — ime sodobne srbske pesnice Maksimović (pesem: Krvava bajka).

Zlogovna križanka:

Pri reševanju zlogovne križanke morate v posamezen kvadrat vpisati en zlog besede, ki jo zahteva opis.

Vodoravno: 1. visoko gorovje na severozahodu naše republike z najvišjim vrhom Stol (2236 m), 4. muslimanski sodnik, 5. del telesa, 7. pristanišče v Alžiriji, 8. tekočina za pisanje, črnilo, 9. kamnosekova »surovina«, 12. vrsta peciva, 14. zli duh, 16. prečni drog v kozolcu, 19. žalovanje, žalost, 20. gledanje, mnenje, mišljenje.

Navpično: 1. osvežilna in hranilna pijača, 2. vrsta slikarske risbe, 3. roževina, 6. gorski hrbet na državni meji z Italijo (1643), 10.

Pravilne rešitve križank iz novoletne številke

KRIŽANKA:

Vodoravno: (od leve proti desni) pristan, jabolko, aero, Manet, lord, skalp, Bizet, ZAR, T, karton, nižava, O, TURR, teme, A, oddaja, Ancona, B, ter, Avala, Kemal, osel, edili, kasana, ostanek.

ENACBA:

RAZUM NE MORE DOLGO IGRATI VLOGE SRCA!

SESTAVLJENKA:

Celotnemu kolektivu želimo mnogo delovnih uspehov v Novem letu!

Izrebrani so bili:

1. nagrada 1.500 din — Joža Tomše
2. nagrada 1.200 din — Jožica Potočnik
3. nagrada 1.000 din — Erik Götz
4. nagrada 750 din — Marija Kozamernik
5. nagrada 600 din — Franc Masten
6. nagrada 500 din — Marjan Pičulin
7. nagrada 400 din — Helena Stirn
8. nagrada 300 din — Mira Rogelj

Rešitve in material (članke) pošljite do 2. februarja!

vodnik, učitelj, vzgojitelj, 11. naša najpogostejša in najbolj znana morska riba, 13. razporedba tipk na klavirju, 15. država v zahodnem goratem območju Združenih držav Amerike z glavnim mestom Helena, 17. oslovsko oglašanje.

Vsak po svoje tu in tam